Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-һээ гарана | № 38 (14149) | 1976 оной февралиин 15, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

АЖАЛШАДАЙ АМАРАЛТА

Ажалшадай амарха эрхэдэ, амаралтаяа һайнаар үнгэр-хэ хэрэгтэ манай орон дотор айхабтар ехэ анхарал хан-лгадана. Совет ороной хүн бүхэн ажаллаха, һураха, арха эрхэтэй.

Манай түрэл Коммунис парти, совет правительство ай ажаһуудалые улам һайжаруулха талаар айхабтар хэмжээ ябуулгануудые абана. Ажаһуудалай лэ байхада, ажалшадай амаралта һайнаар үнгэрхэ ой болоно бшуу. КПСС-эй XXV съездэ зорюулжа, н ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 6—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» про-хадаа энээндэ эли тодо гаршэ боложо үгэнэ бшуу.

Социализм хадаа һураха, амарха, бэеэ эмшэлхэ, бэшэ туһатай хэрэгүүдые бүтээхэ сүлөө саг манай Эхэ ной хүн бүхэндэ үгөө. Гүрэнэй байгуулалтаһаа, хүн ой ажаһуудалһаа, ороной экономикын хүгжэлтэһөө дулдыдадаг сүлөө сагые манай хүн бүхэн ганса-өөртөө бэшэ, обществодо аша туһатайгаар үнгэргэхэ болоно. Сүлөө саг хадаа ниитын баялиг мүн. һээ тэрэнние аша туһатайгаар хэрэглэхэ шухала.

СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев нигэжэ һэн: «Хүнине, тэрэнэй бэлиг дашабарние түгэс бү-р хүгжөөлгын аша туһада хэрэглэгдэдэг, тиин бүхы ствын материальна ба сэдьхэл бодолой хүсэ шада-бүри ехээр арьбадхагдахын тула хэрэглэгдэдэг бай-, сүлөө саг гээшэ үнэхөөрөө ниитын баялиг гээд тоо-ожо болохо.

Ажалһаа сүлөө саг манай ороной хүн бүхэндэ бии. ан үдэрэй туршада ажал хээд, хоёр үдэр амардаг гу-ваншанхай. Оронойхмнай ажалшадай олонхинь хүдэл-һөө гадуур зуу гаран сүлөө үдэртэй байна. Тинхэдэ й туршада нэгэ дахин амаралта абана.

Ажалшадай амаралтые һайн болгохо, алнишье талаарнь үрэтэй болгохо талаар юһэдэхи табан жэлэй турша-ехэ алхам хэгдээ. Хүн зоной ажаһуудал һайжаруулха КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүд амжал-аар, бодото дээрээ бэелүүлэгдээ. Хэды олон клуб, ордон, кинотеатр, концертын, выставкын залнууд алгада үгтөө гээшэб? Соёл гэгээрэлэй эмхи зургаа-й хүмүүжүүлхы үүргэ айхабтар ехээр дээшэлээ, хүдэлмэриньшье алишье талаар һайжараа.

Ажалһаа сүлөө сагаа һайнаар үнгэргэхэ, болбосон амарха арга боломжо манайда бүрин бии. Курорт-нютагай аршаанууд, амаралтын байшангууд, театр-клубууд болон библиотекэнүүдэй үүдэнүүд үргэнөөр нхэй. Соёлой ордонуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн һайханай бүлгэмүүд, кружогууд, секцинүүд сүлөө-сагаа үнгэргэхэ хэрэгтэ өөһэдын үүргэтэй, күлэотэй бшуу. Мүнөө манай республика дотор уран һайха-1400 тухай бүлгэм, арадай 17 театр, арадай 14 хоор ансамбль хүдэлнэ. Эдээндэ хабаа-ябаһан хүнүүд өөһэдынгоо уран бэли-харуулжа, өөһэдынгөөшье, бусадайшье үдэрые, сүлоотэй сагые һайнаар, ёһоор үнгэргэнэ. Манай республика доторхи һайханай бүлгэмүүдтэ, арадай театр, хоор ансамбль-аяар 40 мянга тухай хүнүүд хабаадана.

Курорт, амаралтын байшангуудта амарха хэрэгтэ ехэ һомологдоно. Миинтэ ба хүнгэлэлтэтэй путёвкоор республикын хэдэн мянган хүдэлмэрншэд болон хаагшад 1975 ондо курорт, санатори, турбаза, ама-н байшангуудта ошожо ерээ. Тинхэдэ нилээд олон гуудай гэшүүд, совхозуудай хүдэлмэрншэд рес-н газар дээрэ оршоһон нютагай аршаануудта, ы гэрнүүдтэ, турбазануудта амараа гээшэб!

т хүнүүдэй культурно-ажаһуудалай эрилтэнүүдые аа бүрн һайнаар хангадаг болохо тухай КПСС-эй проект соо эли тодоор бэшээтэй. Социально-урно хэмжээ ябуулгануудта гэжэ ганса 1976 ондо гүрэнэй бюджедээр 80,5 миллиард түхэриг һомо-ронь. Энээкэй ехэнхи хубинь клубай хэрэгые һай-лгада, театральна искусство, радио болон телеви-хүгжөөлгэдэ зорюулагдаха юм.

нютагуудтахи соёл культурын материально-тех-үндэһэ һуурине һайжаруулха, бэхижүүлхэ хэрэг-тана, советскэ, профсоюзай органууд ехэ анхара-улха зэргэтэй болоно. Тинхэдэ манай зарим уудтахи клубууд үшөөл муугаар түхеэрэгдэнхэй бай-уу. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын, Түнхэнэй аймагуудай клубуудта гансал кино харуулхаһаа ондоо ямаршье хэгдэнэгүй.

ахи табан жэлэй туршада санатори, пансионат, амаралтын гэрнүүд олоор баригдаха. Тинхэдэ , туризм, спорт ехээр хүгжэхэ байна.

зоной ажаһуудалые саашадань улам һайжаруулха хадаа арбадахи табан жэлэй гол зорилгонуудай болоно. КПСС-эй ЦК-гай проектые манай республи-ажалшад һайхашаан дэмжэхэ зуураа, XXV съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар уг-оролдоно. Өөһэдынь, хүн зоной ажаһуудалай һайжарха хэрэг эрхим ажалһаа, оролдосоһоо сэхэ гэжэ тэдэнэр һайн ойлгоно.

АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ЭР Д. Д. БАНЗАРОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

ор 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, хүдөө үйлэдбэридэ олон жэлэй туршада ажаллаһанайнь Хяагтын аймагай Алтайн совхозой директор Доржи Банзаровые Буряадай АССР-эй Верховно Со-Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
оной февралиин 11.

XXV КПСС-эй съездые угтуулан

АЖАЛАА ҮШӨӨ ҺАЙЖАРУУЛХАБДИ

Түрэл партиингаа ээлжээтэ XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, манай колхозой хонишодой бригаданууд эдэ үдэрнүүдтэ эршэмтэй шангаар,оролдосотой габшагайгаар ажаллажа байна.

Видэ, Шулуутын отделениин хонишодшье, энэ ехэ хүдэлөөнэй хажуу талада байгаагүйбди. Манай эндэ дүршэл шадабари ехэтэй, найдамтай хонишод хүдэлдэг юм. Жэшээнь, Яндан-Нуга гэжэ газарта аха дүүнэр Иринчин, Владимир Яндановтан, мүн тэдэндэ дүтэшэг Геннадий Гомбоевич Халудоров гэгшэд баян дүршэлтэй хонишод гэр бүлөөрөө эхэ хонидые харууһална. Тиихэдэ Бүтүүдэ Тоорын отделениин хонишод — коммунист Буда Бадмаевич Шойбонов, Сэрэн-Дулма Будаевна Шойбонова, минии хүбүүн Геннадиин, мүн өөрымнишье отаранууд байрланхай.

Яахадаа эндэ хоёр отделениин хонишод тухай дурданабиб гэхэдэ, бидэ — Шулуутын, Тоорын отделениинүүдэй хонишод өөһэд хоорондоо үнинһөө хойшо мүрысэдэг, дүй дүршэлөө, шэнэ түрүү юумэсэ бэе бэеһээ халан абалсадаг заншалтай зомди. Тиимэһээ өөрынгөө ажал тухай хэлэхэдээ нүхэдөө, тэдэнэй хэжэ байһан ажалые дурдангүй үнгэргэхэ аргагүй байна.

Намтай суг ажаллажа байгаа Бүтүүгэй хонишод жэлһээ жэлдэ зуун эхэ хонинһоо 100—100 гаран хурьга абажа түлжүүлдэг, хонин бүриһөө 3,5—4 килограмм нооһо хайшалжа абадаг болонхой. Илангаяа наймадахи, юһэдэхи табан жэлнүүдэй туршада түл абалгааршье, нооһо хайшалгааршье һайн дүнгүүдые туйлаһан байнабди.

Хонишодой ажал, ажабайдал хүнгэн бэшэ, харюусалгань ехэ гэжэ бултанда мэдээжэ. Жэлэй дүрбэн сагта нэгэ һанаа амар ябахагүйш. Илангаяа мүнөө хонидойнгоо хурьгалжа байха үедэ ажалнай бүришье харюусалгатай болоно. Хони, хурьгадаа гарза хоролтодо оруулхагүйн, нарай түл һайнаар абахын тула хашаа соогоо үдэр, һүнигүй ээлжээлэн һахинабди.

Хэнэйшье мэдэһээр хонишодой ажал түхэреэн жэл соо үргэлжэлдэг гээшэ. Нооһо хайшалалга үнгэргөөд байхадаш, эхэ хониидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ саг ерэхэ. Энэ харюусалгата ажалай хажуугаар, хонидтоо үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ эхилхэш. Иимэ харюусалгатай, хүндэ сагай болоходо, 4 отарын 1.000 гаран хонидые харууһалжа байдаг манай 8 хонишод амяар амяараа хүдэлбэл, эдэ бүхы хүдэлмэриие яагаашье һаа өөһэдөө зэргэ бүтээжэ шадахагүй, хүшэ хүрэхэшьегүй ха юм даа. Ушар иимэһээ бидэ өөһэд хоорондоо ажалаа хубаарилжа хэхэ баатай болонобди. Жэшээлхэдэ, Сэрэн-Дулма Будаевна Мурдоновамнай туһалагшатайгаа хамта дүрбэн отарынгаа хони, хурьгадые зундаа адуулдаг. Би нэгэ хонишоние хажуудаа абаад, бүхы эхэ хонидтоо искусственна аргаар үрэжүүлгэ хэнэб. Бэшэ үлдөөшэ 4 хүмнай үбһэ хуряалгын ажалда ябадаг юм. Иигэжэ эбтэй эстэйгээр, үгэсэ ойлголсожо ажаллаһанай ашаар, хүдэлмэриингөө хэды хүндэшье һаа, бүхы юумэсэ саг соонь бүтээжэ, жэлһээ жэлдэ һайн үрэ дүнгүүдые туйланабди.,

Гэбэшье, бидэнэр мүрысэжэ байгаа Яндан-Нугын хонишодто булигдашообди. Тэндэхи гурбан хонишод зуун эхэ хонин бүриһөө дундa зэргээр 109 хурьга, хонин бүриһөө 4 килограммһаа дээшэ нооһо хайшалжа абаа һэн. Тиигэжэ эдэ нүхэднай аймаг соогоо түрүүлээд, «Золотое руно» гэжэ дамжуулгын шанда хүртэбэ.

Социалис мүрысөөгөө саашань үргэлжэлүүлэн, арбадахи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хонинһоо 110 хурьга, хонин бүриһөө 4,5 килограмм нооһо хайшалха, тиигэжэ хүршэнэрөө заатагүй илажа гараха гэһэн зорилго табяабди.

Энэ харюусалгатай ехэ уялгаяа дүүргэхын тула бии байгаа дүй дүршэлөө элсүүлэн ажалланабди. Би 270 эхэ хонинһоо 200 гаран хурьга абанхайб. Бэшэ гурбан нүхэдни даажа абаһан 270-аад хонинһоо баһал тус тустаа хоёр зуугаад хурьга абаад байна. Отара бүхэндэмнай үшөө 110—120 хонин хурьгалхаар хүлеэгдэнэ,

Мантай мүрысэжэ байһан Яндан-Нугын хонишод зуун эхэ хонинһоо 110 хурьга абаха, хонин бүриһөөнь 4,5 килограмм нооһо хайшалха гэһэн ехэ уялгатай юм. Тэдэнэрнай мүнөө баһал һайн амжалтатай. Булта тус тустаа 270 хонинһоо 200 гаран хурьга абанхай,

Гэхэтэй хамта нэгэ иимэ асуудал маанарай һанаа бодолые үнинэй ехээр хүлэгүүлдэг юм. Ушарынь юуб гэхэдэ, манай колхоз һаалиин мал, хонин һүрэг үсхэбэрилгөөр саашадаа мэргэжэхэ ёһотой юм. Арбадахи табан жэлдэ ганса хонин ажахыһаамнай 1 миллион хахад түхэригэй мүнгэн олзо доход оруулагдаха зэргэтэй. Теэд мүнөөдэрэй байдалаар хараад ерэхэдэ, энэ һалбариие ашаг үрэ ехэтэй, олзо доход элбэгтэй болгохын тула үшөөл ехэ юумэн хэгдэхэ болоно.

Нэгэдэхеэр, колхозоймнай зоовет-мэргэжэлтэд хонидой үүлтэр һайжаруулха талаар горитойхон хүдэлмэри ябуулха ёһотой. Жэшээнь, эхирлэдэг хонидой хурьгадые түрүүнһээ илгажа үсхэбэрилээ һаа, мүнөө зууһаа 140—150 хурьга абаха арга бии. Мүнөө хурьгадаа сакман болгонгүй бүхыдэнь хамтаруулан түлжүүлдэг дээрэһээ эхир хурьгадые абаһаар илгажа, амяарлан үсхэбэрилхэ сүлөө забда үгы байнабди.

Хоёрдохёор, Бүтүүгэй, Яндан-Нугын хонишодой бригадануудые ажахын тоосоондо оруулха саг болоо. Юуб гэхэдэ, бидэ хонидоо харууһалхын хажуугаар, үбһэ тэжээл өөһэдөө сабшажа, хуряажа абанабди. Иигээд ерэхэдээ, манай хүдэлмэри ажахын тоосоондо дүтэрхүү болоно гээшэ. Хэрбээ ажахын тоосоной гуримда орожо, тусхай үйлэдбэриин даабаритай, хэхэ гаргашын лимидтэй болоод, бэеэ даагаад хүдэлдэг болоо һаа, ажахымнай ашаг олзотой болохо, хонишодшье материальна талаараа зүбөөр урмашуулагдаха бэлэй. Хүнүүдэй эрмэлзэл, харюусалга ехэ болохо һэн.

Г. ШОЙБОНОВ.
Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮН

БЭШҮҮР — МУХАР-ШЭБЭР

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН 1975 ОНОЙ, ЮҺЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ

	БЭШҮҮР	МУХАР-ШЭБЭР
Хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха 9-дэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр):		
Ороохо таряан	90,3	88.2
Хартаабха	132,5	111,9
Овощ	74,5	89,8
Мяхан	98	94,3
Һүн	99,4	99,2
Нооһон	98,8	96,7
Үндэгэн	123,9	110,5
Энэ талаар 1975 оной түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр):		
Ороохо таряан	177	168
Хартаабха	167	127
Овощ	103	116
Мяхан	101	89
Һүн	110,6	99,5
Нооһон	113	107
Үндэгэн	163	179
1975 ондо гектар бүриһөө дунда зэргээр абтаһан ургаса (центнерээр):		
Ороохо таряан	13,1	13,9
Хартаабха	104	85
Намарай паар (процентээр)	39	116
Үрэһэ хаалга (процентээр):		
Ороохо таряанай	100,4	103
Хартаабхын	56	52
Тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)		
Үбһэн	88	71
Сенаж	79	160
Корнеплод	45	47
Силос	101	86
Ногооной гурил	87	71
Набшаhата тэжээл	59	66
Трактор бүхэнөөр хэгдэһэн хүдэлмэри (эталонно гектараар)	1176	963
МАЛ АЖАЛ		
Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)	1813	1857
Хонин бүриһөө абтаһан нооһон (килограммаар)	3,0	3,0
Эхэ малан 100 толгой бүриһөө түлжүүлэгдэһэниинь:		
Тугал	62	66
Хурьган	65	66
Поршоохо	1017	974
Малай тоо олошоруулха түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)		
Үхэр	96	93
тэрэ тоодо үнеэд	95	98
Хонин	101	97
Гахай	64	72
Адуу морид	99,1	88
Шубуун	91	—
Худалдагдаһан малай тус бүриин шэгнүүр дунда зэргээр (килограммаар)		
Үхэр	326	308
Гахай	77	82
Хонин	36	31

Дээрэ толилогдоһон тоо мэдээнүүдые зэргэсүүлэн харахада, хоёр аймаг үнгэрһэн табан жэлэй туршада гүрэндэ газар таряалангай болон мал ажалай продуктнуудые тушааха түсэбөө бүхыдэнь сүм дүүргэжэ шадаагүйшье һаа, Бэшүүрэй аймагай колхоз, совхозууд мүрысөөндэ ахиһан байна. Дурсагдагша хоёр аймагууд хартаабха, үндэгэ тушааха даабаряа үлүүлбэшье, һү, мяха, нооһо худалдаха түсэбөө арайл бэелүүлбэгүй. Энэ ямар ушарһааб гэбэл, нэгэдэхеэр, хоёр аймагай ажахынууд энэ хугасаа соо ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ, мүн тушаагдаха малайнгаа тус бүриин шэнүүрые эрид нэмээхэ талаар ехэ алхам хэжэ шадаагүй.

Хараад үзэгты даа. Бэшүүрэй аймаг аяар табан жэлэй туршада оройдоол 487 тонно мяха, 264 тонно һү, 249 центнер нооһо гүрэндэ дутуу тушаагаа. Тиихэдэ Мухар-Шэбэрэй аймагай ажалшад энэ хугасаа соо 439 тонно һү тушаабагүй. Иигээд ерэхэлээрээ дурсагдагша аймагуудай колхоз, совхозууд газар таряалангай болон мал ажалай продуктнуудые Эхэ орондоо тушааха түсэбөө дүүргэхын түлөө ехэ оролдолго гаргаагүй.

Саашань хэлэхэдэ, юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ Бэшүүрэй аймаг гүрэндэ газар таряалангай, огородой болон мал ажалай продуктнуудые тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, хүршэ Мухар-Шэбэрэй аймагые ахижа гараа.

Бэшүүрэй аймаг һүүлэй жэлнүүдтэ даалгагдаһан газараа зэзн ёһоор ашаглажа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын тула горитой хүдэлмэри ябуулаа. Энээниинь юугээр гэршэлэлтэйб гэхэдэ, нёдондо колхоз, совхозууд гектар бүриһөө ехэ таряа, хартаабха, үбһэ хуряажа абаһан байна. Тусхайлан хэлэбэл, Калининай нэрэмжэтэ, «Победа», «Дружба» колхозууд, Бэшүүрэй совхоз үнгэрэгшэ жэл таряанай, овощой, хартаабхын баян ургаса хуряагаа бэлэй. Тиихын хажуугаар бии байгаа машина, техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэһэн байна.

Мүрысэгшэ хоёр аймагууд үнгэрһэн табан жэлэй, мүн 1975 оной туршада хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгжүүлхэ ба адууһа малайнгаа тоо толгойе олошоруулха талаар нилээд дутагдалтай байһаниинь эндэ элирнэ. Тобшолон хэлэбэл, дурсагдагша аймагуудай ажахынууд, сабшалан, таряалангайнгаа үрэжэлыень һайжаруулжа, минеральна үтэгжүүлгэ болон нагшэбхээ тон зүбөөр хэрэглэжэ, уһалагдадаг газараа улам үргэдхэжэ, ниитынгээ адууһа малда шэмэтэ тэжээл хүсэд хүрэхөөр абаагүй дээрэһээ, мүн малан үүлтэр һайжаруулха, эхэ хонидой, үнеэдэй һубайралгатай эрид тэмсэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулаагүй байһандаа жэл бүри хараалагдаһан түсэбөө бэелүүлнэгүй. Тиимэһээ паял эхилээд байһан арбадахи табан жэлдэ бии байгаа дутагдалнуудаа дары усадхажа, абаһан уялгаяа, хараалһан түсэбөө сүм бэелүүлхээр зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

ШУБУУШАДАЙ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭГДЭҺЭН УЯЛГА

Республикын хүдөө ажахын түрүү предприятинуудай нэгэн болохо Улаан-Үдын аймагай Сотниковой шубуунай фабрикын коллектив юһэдэхи табан жэлые ажалай ехэ амжалтаар дүүргээ һэн. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада 186.958 мянган үндэгэ абажа, түсэбөө 26.368 мянгаар үлүүлээ. Гүрэндөө 172.523 мянган үндэгэ тушаагаа. Энэнь даабариһаа 20.533 мянгаар үлүү болоно. Энэ үедэ шубуунай мяха гүрэндэ худалдаха түсэб 3.123 центнерээр үлүүлэгдээ, Даабаринь 15.750 центнер байһан.

«Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын түлөө, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалгатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолдо харюу болгон, фабрикын коллектив энэ жэлдэ бэелүүлхэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа. Тэрэ уялгынгаа ёһоор эндэхи шубуушад жэлэй үйлэдбэриин гүрэнэй түсэбтэ даабариие декабриин 25-да дүүргэжэ, жэлэй дүүрэтэр бүхыдэнь 50 миллион үндэгэ абаха, тэрэнэйнгээ 46,5 миллиониинь гүрэндөө тушааха байна. Мүн 4.000 центнер шубуунай мяха бэлэдхэлэй пунктда ябуулха зорилготой. Жэлэй туршада бүхыдөө 6.330 центнер мяха абахаар хараална. Эмэ тахяа бүриһөө үндэгэ абалгые энэ жэлдэ 230-да заатагүй хүргэхэбди гэжэ шубуушад бэеэ уялгалаа.

Иимэ үрэ дүн туйлажа шадабал, ажалай бүтээсэ түсэбөөр тодорхойлогдоһонһоо 3 процентээр дээшэлхэ, 1,6 миллион түхэригэй сэбэр олзо оршолхо аргатай болохо бшуу.

Шубуушад шэнги автотранспортын, тракторна паркын хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхай. Жэлэй туршада шубуунай байрануудые шэнэдхэн заһабарилгын, улам оньһожоруулгын горитой хүдэлмэри бүтээгдэхэ зэргэтэй.

Фабрикынгаа оршон тойрониие болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зорилготой.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

ПАРТКОМУУДАЙ СЕКРЕТАРЬНАРАЙ ХУРАЛСАЛ

обкомдо гурбан туршада үргэлжэлһэн ын колхоз болон партийна коми-секретарьнарай се-лдэр хүдэлмэреэ

хабаадагшад эмхидхэлэй, үзэл нтическэ болон шухала шухала асуу-лекци, элидхэл сэлнүүдые шаг-

ахи табан жэлэй ба 1976 оной гүрэ-бүүдые амжалтатай-талаар респуб-колхоз болон совхо-партийна организа-й бэелүүлхэ зорил-тухай» асуудалаар -эй обкомой нэгэдэхи рь А. У. Модогоев нгы элидхэл энэ се-дээрэ хэпэн байна.

КПСС-эй обкомой секре-А. А. Бадиев «Мүнөө ябуулагдаха үзэл хүдэлмэриин гол асуудалнууд» гэһэн лекци уншаа. Пар-ридэлые шанарайнь талаар һайжаруулха асуудалаар республикын колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай эрхилдэг хүдэлмэри тухай КПСС-эй обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша А. Б. Бардонов, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалис мүрысөөе партийна талаар хүтэлбэрилгэ тухай КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша М. М. Гаськов, хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ талаар республикын колхоз, совхозуудай партийна эхин организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагшын орлогшо И. Ф. Воробьев гэгшэд элидхээ.

Партийно-эмхидхэлэй, үзэл сурталай болон политическэ хүдэлмэриин гол асуудалнуудаар КПСС-эй обкомой таһагуудые даагшанар А. Н. Шишмарев, М. Т. Мурчин, КПСС-эй обкомой таһагуудые даагшанарай орлогшонор Б. Т. Аюров, Н. Т. Манзаров, Д. Б. Шагдуров, КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангые даагша В. К. Тюрина болон бусад мэдээсэлнүүдые семинар дээрэ хээ. ВЛКСМ-эй обкомой секретарь А. И. Лоскутников областной комсомольско организацида комсомолой документнүүдые һэлгэлгын хэр ябажа байһан тухай хөөрэжэ үгөө.

Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь Б. М. Кырмыгенов, Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь М. Е. Гребенщиков, Захааминай аймагай Санагын совхозой партбюрогой секретарь А. Д. Цыбиков, Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой парткомой секретарь В. Г. Балаганский, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь И. М. Филиппов, Хяагтын совхозой парткомой секретарь Б. Т. Цыренжапов гэгшэд партийна организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай нүхэдтөө хөөрэжэ үгөө.

Семинарта хабаадагшад Улаан-Үдэ хотын промышленна хэдэн предприятинуудта ошожо, партийна организацинуудайнь хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй, коллективүүдэй ажабайдалтай танилсаһан байха юм.

Семинарай эсэстэ парткомуудай секретарьнар «Советскэ Союзай уласхоорондын байдал тухай» лекци дуулаа. Энэ лекциие КПСС-эй обкомой лектор А. С. Серебряков уншаһан байна.

Манай корр.

«Татарский ключ» карьероуправлениидэ А. К. Лошкиной хүтэлбэрилдэг бригада бусадай дундаһаа шалгарна. Бригадын коллектив түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабариие үшөө 1974 оной ноябрьда дүүргэһэн юм. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари мүн лэ болзорһоо урид, 1975 оной октябрьда дүүргэгдэнхэй. 1977 оной тоогоор ажаллажа байһан энэ коллектив партиин XXV съездые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэжэ бүри эршэтэйгээр ажаллажа байнхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: бригадир А. К. Лошкин; бригадын түрүү хүдэлмэришэд А. М. Калашников, Н. И. Шилов.

И. ТОКМАКОВАГАЙ фото.

ПАРТИИН ТҮСЭБ — арадай хэрэг

КОММУНИСТЫН ҮНДЭР ДЭЭДЭ ХАРЮУСАЛГА

Манай партиин, бүхы совет гүрэнэй ажабайдалдахи тон шухала үйлэ хэрэг болохо партиин XXV съездын нээгдэхэ болотор үсөөхэн хоног үлэбэ. Шулуутайн леспромхозой бүхы ажалшад, коммунистнууд партиин XXV съезддэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан проекттэй ехэ анхаралтайгаар танилсажа, юhэдэхи табан жэлые дүүргэхэ хэрэгтэ оруулhан хубита нэмэриеэ шүүмжэлхы нюдөөр хаража үзэнэ. Шэнэ табан жэлдэ хэгдэхэ алхаса, дэлисээ бүхы оронойнгоо алхаса дэлисэтэй зэргэшүүлжэ үзэнэ. Леспромхозой партийна суглаан дээрэ үнгэрhэн табан жэлдэ коллективэй хэhэн хүдэлмэри али али тээhээнь хаража үзэгдэhэн, сэгнэгдэhэн ба шэнэ хараа түсэбүүд зохёогдоhон байна.

Үнгэрэгшэ табан жэл хадаа леспромхозой хүдэлмэрилэгшэдэй хүсэеэ зангидажа, дэлисэ ехэтэйгээр хүдэлhэн табан жэл болоо. Партиин XXV съездын урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо, леспромхозой коллектив продукци худалдаха табан жэлэй угтамжын түсэб болзорhоонь урид 1975 оной октябриин 21-дэ сүм дүүргэhэн гухайдаа элидхээ hэн. Түсэбhээ гадуур 1 миллион 287 мянган түхэригэй продукци худалдаhан байна. Леспромхозой модо бэлэдхэлэй Кокэтэй, Брянь, Тамахтай гэдэг пунктнуудай, цехүүд, мастерска участогууд, бригада болоод бусад хамтадаа 47 коллектив, табан зуу шахуу хүн табан жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэhэн байна. 1975 ондо абтаhан дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялганууд бүхы дээрээ холо үлүүлэн дүүргэгдэнхэй.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада леспромхоздо капитальна барилга бодхоохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэhэн байна. Эдэнь юун бэ гэхэдэ, шэнэ продукци гаргадаг болохо, үйлэдбэридэ технологическа шэнэ онол арга нэбтэрүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдээ. Жэшээлхэдэ, леспромхоздо тон шэнэ арболидай үйлэдбэри бии болгогдоhон байна. Гурбан жэл хүрэхэгүй саг соо түгэс оньhожоруулгатай томо гэгшын цех өөhэдынгөө хүсөөр бариhан, мүн өөhэдынгөө хүсөөр түхеэрэлгэ зохёожо арболидаар ханын материалнуудые, хушалгын плитануудые гаргадаг үйлэдбэри байгуулhан байна. Хоёр айлай байратай гэрнүүдэй барилга энэ материалаар хэжэ эхилэнхэйбди. Хахад жэлэй туршада иимэ материалаар байрын 19 гэр баригдажа, бүхэли үйлсэ бодоhон байна. Арболидаар гэр бариха тусхай барилга хабсаралгын участок эмхидхэгдэжэ байна. Манай эрхэ байдалда энэ шэнэ үйлэдбэри амжалтатайгаар хүгжөөхэ гээшэ модоной үлэгдэлые сүм хэрэглэхэ, хүдөө нютагтахи гэр байра барилгын хэрэг индустриин үндэhэ дээрэ табиха арга олгохо байна бшуу.

Шэнэ табан жэлэй туршада үйлэдбэриин шанар, ашаг үрэ дээшэлүүлхэ тухай асуудалнууд хадаа хүдэлмэришэдэй суглаануудай, партийна суглаанай зүбшэхэ гол шухала зүйлнүүд болоhон байна. Модо бэлэдхэлэй томодхогдоhон бригадын бригадир коммунист П. Ф. Непомнящих суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа техникэ хүсэд дүүрэнээр ашаглаха, горючи, түрхихэ болон бусад материалнуудые арьбалха, модо бэлэдхэхэ газарые hайнаар ашаглаха талаар томодхогдоhон бригадын үлүү hайн байhан тухайда бодото баримтануудаар тодоруулан харуулба. Халаан соо машина hайнаар ашаглагдадаг, ажалай үдэр хүсэдөөр хэрэглэгдэдэг болоо, модошодой салин ехэ болоо. Томодхогдоhон бригадада дээдэ зэргын түлбэри тогтоогдонхой. Ажалай эмхидхэлэй ба түлбэриин түрүү онол арга хэрэглэдэг болохыень модо шэрэдэг экипажнуудые, модо бэлэдхэдэг бригадануудые нүхэр Непомнящих уряалhан байна.

Машина, техникэ эзэн ёhоор ашаглаха тухай коммунист Г. К. Чурин hанамжалба. Ерэhэн шэнэ техникэ механизаторнуудай хоорондо хүбаадаг гурим үшөөл олон дутагдалнуудтай байна. Юуб гэхэдэ, модо бэлэдхэлэй пунктда нэгэ иимэ таагүй гурим тогтонхой: шэнэ автомашинын, тракторай ерэхэ бүри нэгэл хүнүүдтээ — ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг механизаторнуудта ходол үгэжэ байдаг ёho бии болонхой. Энэ гурим юундэ хүргэнэб гэхэдэ, шэнэ техникын ерэхэдэ, абахал байхабди гэhэн бэеэрээ зарим хүнүүд техникээ гамгүйгөөр эдлэдэг, хойноhоонь харуупалдаггүй байна. Иимэ гуримые зүбшэхын аргагүй гэжэ коммунист Г. К. Чурин хэлэбэ. Социалис уялга абахадаа, механизатор бүхэн механизмуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ тухайда, капитальна заhабарилга болотор техникээ удаан болзор соо ашаглаха тухай уялга соогоо заатагүй оруулха ёhотой.

Модо бэлэдхэдэг газарые эзэн ёhоор хэрэглэхэ тухай хөөрэлдэхэ зуураа манай предприятиин саашадаа хүгжэхэ, дэбжэхэ арга боломжонууд тухай хэлсэгдэhэн байна. Шулуутайн леспромхоз Байгал далайн уhа хамгаалха зонодо ородог гээшэ. Ушар тиимэhээ хойшодоо модо отолхо хүдэлмэри үргэдхэгдэхэгүй, харин хороогдохо хараатай юм. Предприятиин саашанхи хуби заяан ямар гээшэб?

Модо отолхо хүдэлмэриин хэмжээе хороогоошье hаа, леспромхоз товарна продукци гаргалгаяа бага болгохогүйhөө гадна, байн байн улам ехэ болгохо хараатай юм. Энээниие яагаад туйлагдахаб гэхэдэ, шэнэhэн модо ехээр, хүсэдөөр бэлэдхэжэ шэрэхэ, модо бэлэдхэлэй үлэгдэл хүсэдөөр хэрэглэдэг болохо, шэлбүүhэнэй витаминта вата гаргахын тулада модоной шэлбүүhые сүм хэрэглэхэ утэгжүүлгэ болон бусад зүйл болгожо үйлэдбэрилхын тулада модоной холтоhо хэрэглэхэ бологдоно. Доодо складуудта модо хюрөөдэхэдэ гарадаг хибэдэhэн болоод бусад үлэгдэлнүүдые хүсэдөөр хэрэглэжэ, технологическа зомгооhо гаргаха, арболидай үйлэдбэридэ хэрэглэгдэхэ материал (тусхай зомгооhо) гаргаха юм.

Үйлэдбэриин эдэ шэнэ зүйлнүүдые бүтээжэ гаргахын тулада ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдахагүй, харин энэ үйлэдбэри түргэноор ашаяа харюулха байна. Модо үйлэдбэрилхэ хэрэгэй улам ехэ, гүнзэгы шэнжэтэй боложо байхадань, хамhабарина үйлэдбэри хүгжөөхэ таладань «Забайкаллес» нэгэдэл леспромхоздо зохихо туhаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Манай бүхы ажалай шанар hайжаруулха гол асуудал гэхэдэ, коллективтэ эрхимлэгдэдэг хүмүүжүүлгын политическэ хүдэлмэри болоно гээшэ. Энэ талаар манай леспромхоздо нэгэ гурим (системэ) бии болонхой гээшэ. Политическэ хүдэлмэридэ хүтэлбэрилхы тушаалтад, мэргэжэлтэд, коммунистнууд хабаадуулагдадаг байна. Коммунистын үүргэ харюусалга улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ энэмнай ехэ удха шанартай. Ажалай социалис журам бэхижүүлхэ гээшэ коммунистнуудай шухала зорилго мүн. Үндэр бүтээсэтэ ажалайнгаа үльгэр жэшээгээр, арбадахи табан жэлэй даалгабаринуудые болзорhоонь урид, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө коммунист бүхэн уряалха, идхаха ёhотой бшуу. Эгээл нимэhээ партиин залуу гэшүүн, бригадир Н. М. Хусаиновай хөөрөө коммунистнууд ехэ анхаралтайгаар шагнаhаниинь ойлгосотой. Ажалдаа гарахагүй гү, али хожомдохо ябадал гаргахагүй, трактораа hайнаар абажа ябаха, бүхы халаан соо тэрэнээ хүдэлгэхэ, түргэн бушуугаар хүдэлхэ — иигэбэл үдэр бүриин даабари 115—120 процент дүүргэгдэхэ болоно. Н. М. Хусаиновай бригада табан жэлэйнгээ түсэб 1975 оной майн 10-да дүүргээ hэн. Тиихэдэ, 1975 оной түсэбые модошодой үдэртэ сүм бэелүүлээ бэлэй. Нүхэр Хусаинов арбадахи табан жэлэй түсэб дүрбэн жэл соо дүүргэхэ үүсхэл гаргаад, хүдэлжэ байна. Коммунистнууд П. Ф. Непомнящих, Л. Н. Никитин гэгшэдэй бригаданууд энэ үүсхэлые дэмжэнхэй.

Хүмүүжүүлгын, политическэ хүдэлмэриие аша үрэ ехэтэй болгохо талаар юу-хээнэй хэгдээшье hаань, дутагдалнууд бии aaб даа. Ажалдаа хаиша хэрэгээр хандаха ябадал, архидаад ажалдаа гарахагүй ушар, коллективэй ажал хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаха ушар үзэгдэhөөр.

«Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын түлөө, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол бүтээсэ ехэтэйгээр, эрхим шанартайгаар хүдэлхын тулада манай леспромхозой коммунистнууд болон бүхы ажалшадые улам урмашуулна, партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, социалис уялгануудые бэелүүлхын тулада шэнэ үүсхэл эдэбхи бадаруулжа байна.

В. НАЙДЕНОВ,
Загарайн аймагай Шулуутайн леспромхозой парткомой секретарь.

Партиин XXV съезддэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан «СССР-эй арадай ажахые 1976-1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые зүбшэн хэлсэлгэ

УНШАНАБДИ, УХААЛНАБДИ, ОМОГОРХОНОБДИ

Партиин XXV съездые угтуулан, КПСС-эй ЦК-гай нийтэлhэн проектые булта уншанабди, зүбшэнэбди, омогорхонобди. Энэ проект Эхэ ороноймнай саашанхи асари үргэн хүгжэлтын толи болон гэрэлтэнэ. Ямар ехэ алхам арбадахи табан жэл соо хараалагдана гээшэб! Хэды hайхан хүгжэлтэ, амжалта асарха, арад зонойнгоо ажаhуудал улам hайжаруулха, жаргалтай хүхюун болгохо хараа зорилгонууд түсэблэгдөө гээшэб! Эрдэм ухаан, соёл гэгээрэл болон техникын хүгжэлтэ дүүрэн дэлисээрээ саашадаа. hалбаран мандаха байна. Гоё даа, гоё. Омогорхон hайшааха, дэмжэхэ, hайнаар ажаллаха, гансахан бодол хүн бүхэндэ түрүүлнэ.

Манай Коммунис парти, Совет орон түсэб зорилго урдаа табяал hаа, тэрэнээ заатагүй дүүргэдэг гэжэ юhэн ехэ табан жэлнүүдэй алхамууд батаар гэршэлнэ. Парти, правительствын тогтоолые арад зомнай үнэн сэдьхэлhээ hайшаан угтажа, урдаа шэнэ зорилгонуудые табина. Өөhэдынгөө hанамжануудые оруулна.

Манай Эхэ оронэй ажахые арбадахи табан жэл соо хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд соо арадай гэгээрэлдэ мүнөө үеын хүгжэлтэ саашадаа хангамаар залуушуулые hурган хүмүүжүүлхэ эрилтэ табяад, энэ шухала асуудал дүүргэхээр эрхэ байдал hургуулинуудта, багшанарта олгоно. Бүхы урдахи табан жэлнүүд соо арадай гэгээрэл хүгжэ хүгжэhөөр ерээ. Хаана хүүгэд бииб, тэндэ hургуули бии. hургуулинууд hайн байратай, бэлэдхэлтэй багшанартай болоо. hуралсалай ажалай хэрэгсэлнүүд жэл бүри олошорно. Юрэнхы эрдэмэй дунда hургуулинуудhаа гадна, тусхай hургуулинууд нээгдэнхэй. Мүнөөнэй хүүгэд хоол хубсаhаар ядаагүй, hургуули байраар хашагданагүй. Бүхы хүүгэд Эхэ оронойнгоо энэрхы анхарал гүнзэгыгөөр ойлгожо, түрэл арадайнгаа урда харюусалгаа мэдэржэ, hайнаар оролдожо hураха, hайн хүн болохо зорилго урдаа табижа, оролдохо уялгатай. Ерэхэ табан жэл соо арадай гэгээрэлэй урда табигдаhан бүхы эрилтэнүүдые гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд удха түгэлдэрөөр дүүргэжэ шадахань лабтай. Энэ хэрэг гүнзэгы hайнаар дүүргэхэдэ, түрэлхидэй үүргэ айхабтар ехэ. Түрэлхид лэ багшанарта туhалха, тэдээнгэй үгэ нэгэдэжэ, хүүгэдээ hайнаар хүмүүжүүлхэ, hуралсалда дурлуулха, hураха уялгыень мэдүүлхэ ёhотой.

Жаргалта дүүрэн сагта оролдосотойгоор hураха зүрхэгүй, hургуулияа хаяжа, багшанарые зобоодог ушар заримдаа үзэгдэдэг байна. Энэ болбол hургуулида ба бүлэдэ амгалан бэшэ байдал ерүүлнэ. Иимэ hайхан оршон байдалтай, ном үзэхэ дүүрэн аргатай, хуулиин ёhоор hураха уялгатай байгаад, hурахагүй гээшэ совет арадай гэгээрэнги hуудалай заншал бузарлаhан, бүгэдэ нийтын уялгата дунда hуралсалай хуули эбдэhэн, нийтын урда харюусалгагүй, урдаа ямаршье зорилгогүй ахир ябадал мүн болоно.

Гэгээрэлэй дээдэ зургаануудhаа hургуулинуудые шалгахадаа, hурахаяа болиhон hурагшадай дайралдаа hаа, тэдэнээ тэды болотор hургуулида хабаадуулагты гэжэ hургуулиин хидта даабари үгэдэг. Энэ зүб юм бэзэ. Багшань гү, али директор ошожо, хулжагшые аргадажа асархые оролдоно бэзэ.

hурагшын hургуулияа хаяха ушарта түрэлхид нэн түрүүн зэмэтэй. Ажаглаад харахада, шэнжэлхэдэ, тон бирагүй, архинша, ажал хэдэггүй, нютагhаа нютагта зөөжэ ябадаг бүлын хүүгэд мүрөө алдаад, зобожо ябадаг юм. **Тиимэhээ hургуулияа орхигшодые тэрэ доронь нютагай сельскэ болон сомоной Соведэй. hургуулиин түлөөлэгшэд хамта түрэлхидтэнь ошожо, гэртэхи байдалыень шалгаад, ушар шалтагааниень оложо, hурагшын мүр оложо туhалхада яаха юм? Үхибүүдээ хүмүүжүүлжэ шададаггүй, hургуулиhaa холодуулдаг түрэлхидтэ эрид хэмжээ абаха саг ерээ. Хүүгэдээ hургуулиhaa болюулдаг түрэлхид тушаа хэмжээ абаха хуулиие бодото дээрэнь бэелүүлхэдэ яаха юм?** Эхэ, эсэгын арюун уялга дүүргэжэ шадахагүй бүлын хүүгэдые тусхай интернат hургуулида hургаа hаа дээрэ бэшэ гү?

Бүгэдэ нийтын дунда hуралсалые арбадахи табан жэл соо бэелүүлхэ арюун хэрэгые хойшо татаха юумэн гэхэдэ, имагтал түрэлхидэй бирагүй ябадал, hургаал муутай үхибүүдэй hургуулияа орхилгон болоно. Аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй дэргэдэхи хуулиин наhа хүсөөгүй үхибүүдэй асуудал харадаг комисси болбол hургуулияа орхиhон ушарта онсо анхаралаа табижа, зохихо хэмжээ абадаг болог лэ!

Ц. НОМТОЕВ,
Социалис Ажалай Герой.
Үльдэргэ.

БҮТЭЭСЭНЬ УЛАМ ДЭЭШЭЛНЭ

Уланай колхозой полевой станда дүтэлхэ бүримнай ороохо тээрмэдэдэг оньhон түхеэрэлгын нэгэ жэгдэхэнээр хүнхинэхэ абяан үбэлэй хүйтэн агаарта элихэнээр соностоно. Эндэ хүрэжэ ерэхэдэмнай үргэн сарайн хушалта доро дулаахананаар хубсаланхай гурбан хүн хүдэлжэ байба.

— Намарhаа хойшо энэ агрегадта хүдэлнэбди. Бидэнэй тээрмэдэhэн ороохон hаалиин гүүртэнүүд, эхэ хонидой, түлгэнүүдэй отаранuудта абашагдадаг, — гэжэ эндэ ажалладаг Радна Молонович Бурхинов хөөрэнэ.

Дурсагдагша агрегат сүүдхэдэ хоёр халаанда хүдэлгэгдэжэ, 20 тонно хүрэтэр малай тэжээл бэлдэнэ. Үдэр бүри гурбуулан тээрмэдэхэ ороохоёо складые даагшаhaa абаад, тэрэгэтэй тракторта тээжэ асарна. Харин бэлэн болгогдоhон тэлэха таряанайнгаа зүйлые ажахынгаа главна зоотехнигэй заабаряар машинада ашажа, гүүртэ, отаранuудта эльгээдэг байна.

— Намарhaa хойшо нэгэшье үдэр таhалдуулангүй агрегадаа хүдэлгэхэдөө, даабаряа hара бүри үлүүлэн дүүргэнэбди. hаядаа хонидой түл абалгын эхилхэдэ хүдэлмэримнай улам ехэ болохо, — гээд Бальжин Тибочкеевна Эрдынеева мэдүүлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: агрегадай хүдэлмэрилэгшэд Б. Эрдынеева Р. Шарушкин хоёр ажалдаа.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Баргажан.

Коммунист тухай хөөрөөн

ХОНИШОН

Хонин ажал... Буряад зоной хэр угhaa хаража ябаhан хонин hүрэг он жэлэй ошохо тудам олошорно, хүн зомнай бүри дэлгэр hайхан байдалтай болоно. Республикымнай хүдөө нютагуудаар энэ хуушанай мэргэжэлтэдые, морьёо унаhан хонишодые харамаар. Мүнөө тэдэнэй нэгэн, Хорнин мэдээжэ хонишон 60 наhанайнгаа шарай харahан Ойдоб Табхаевич Тагаров тухай, хонишоной hайн hайхан байдал тухай хөөрэхэ хүсэлэнтэйбди.

Ойдоб Табхаевич өөрынь үеын буряад айлай үхибүүдтэл адли хониной хажууда үндыhэн, нэгэ үгөөр хэлэбэл, хонидой маараан доро үбдэгөө соолоhон, хүлэйнгөө улые шоройдоhон гэхэдэ алдуугүй.

...Залуу Ойдоб 1936 он болотор гэртэхинтээ суг хонин ажалда хүдэлөө. Эгээл хори хүрэтэрөө хонишоной ажалай оньhо, «нюуса» хадуужа, таажа абаа бшуу. Хүн залуудаа харahан, үзэhэн юумэеэ мартадаггүй. Залуу хүбүүнэй гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ хүрэжэ, Ойдоб энэл онhоо гэртэхинhээ амяаран хүдэлжэ эхилээ. Тиин искусственна үрэжүүлэгшын курсада хэдэн нарын туршада hураа. Ойдоб Табхаевичтай уулзахадамнай энэ hуралсал тухайгаа иигэжэ хөөрөө hэн: «Искусственна аргаар үрэжүүлэгшын курса мал тухай эрдэм мэдэсэдэмни онсо hуури эзэлдэг. Юуб гэхэдэ, тиихэдэ багшамнай эрдэмтэй хүн курсада hурагша-бидэнэртэ зорюута хэшээлдэ гэжэ алагдаhан хуса, хонин, буха, үхэрэй hудаhа, шүрбэhэн — манда хэрэгтэй юумэ бэе дээрэнь ойлгуулан харуулжа үгэгшэ hэн. Тиин олон мэдэхэгүй юумэеэ мэдэхэ болоо hэм».

Курсынгаа hүүлээр Ойдоб Табхаевич түрэл нютагаа бусажа, хоёр жэлэй туршада үрэжүүлэгшээр ажаллаа. Мал ажалда бүришье дүй дүршэлтэй болоо.

1938 он... Сэрэгэй бодото албан. Буряад хүбүүнэй албанhaa үшөө бусаадүй байтар, «хүрин тахалтангууд» гэнтэ Эхэ орондомнай эзэрхэг түримхэйгөөр добтолон ороо.. Тиин совет арад, тэрэнэй хүбүүд, басагад эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө ажалай зэр зэмсэгүүдые бариха гартаа буу хам адхан, дайсантай нэгэ хүн шэнгеэр тэмсээ. О. Тагаров 8 жэлэй хугасаада албанда ябалсаа, даагаяа hүүлдэлсээ, дайсанаа даралсаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай hүүлээр объездчигээр ажаллаа. Мүн хоёр жэлэй туршада «Улаан партизан» колхозойнгоо сомоной Соведэй түрүүлэгшээр хүдэлөө. Хүн бүхэнэй наhан соо хэзээдэшье мартагдашагүй нэгэ хэдыхэн шатанууд бии ха юм. Ойдоб Табхаевичай ажабайдалда эгээл иимэ нэгэ шатань хадаа 1949 ондо болоо. Энэ жэлдэ О. Т. Тагаров Коммунис партиин гэшүүн болоо hэн.

...Удаань баhал иимэ шатануудайнь нэгэн болоhон 1953 он хүрэжэ ерээ. Ленинэй партиин гэшүүн байха гээшэ ехэ хүндэтэйшье, харюусалгатайшье. Тиимэhээл залуу коммунист өөрынгөө харюусалга хүн зонойнгоо урда мэдэрдэг hэн тулань хониной фермые даагшаар томилбо. Энээнhээ хойшо ото хонин ажал дээрэ. Эндэ үшөө нэгэ шухала юумэн тухай хэлэлтэй. Ойдоб Табхаевич 1950 ондо Должон Балданжаповнатай гэр бүлэ болоо. Тэдэнэр энэ сагhаа суг ажаллана, баяр жаргалаа хубаан ажаhууна. Ойдоб Табхаевичай нүхэрынь ажалша бэрхэ, найдамтай туhалагша юм. Тиимэhээ эдэнэр бүлөөрөө ондоо хүнэй туhаламжагүйгөөр отара хони харууhалhaар.

Залуу хонишод хониндо ороhон түрүүшынгээ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө зуун арба нэгэн хурьга абаа бэлэй. Тиигэжэ амжалтануудай эхин табигдаhан байна. Хонишон Тагаров ажалай «нюуса» гээшэ ажалшанай өөрынь оролдосоhоо гэжэ үнинэй ойлгонхой. Тиимэhээл хонидоо тобир тарганаар ондо оруулжа, олон түл абахын тула аяар зунhаа оролдолго гаргадаг. Хонидоо зундаа эртэ бэлшээдэг, талын болон ойн ногоондо ээлжэлүүлжэ байжа хонидоо ходо бэлшээдэг байна. Хонишоной амжалтануудай нэгэ «нюусань» юун болоноб гэбэл, тэрэ өөрөө үрэжүүлгэеэ жэлhээ жэлдэ үнгэргэдэг байна. Тэрэшэлэн хонидой түрэлгын түлэг дунда эдюулхэ hайхан үбhэн оohэдын хүсөөр бэлэдхэгдэдэг.

Эрмэлзэл, хүсэл зориг, оролдосо, дүй дүршэл. Үбэлдөө үдэшэ бүри Тагаровтан хонидоо бүлеэн уhаар уhалаад, наранай орохын урда тээ хашаа руунь оруулдаг. Харин үглөөгүүрынь урда гүбээ дээгүүрнь наранай элшээ сасажа, жабарай бууpaxa үедэ хонидоо хашаа coohoonь гаргажа хооллуулдаг байна. Коммунист үдэр, hара, жэл бүхэндэ ажалдаа нарин нягтаар хандажа, хонидоо нэгэ сагта эдеэлүүлдэг, уhалдаг заншалтай.

Хуушанай бэрхэ ажалшан халаан тухайгаа бодомжолдог. Тиимэhээ Тагаровтан хэжэ байhан ажалдаа залуушуулые hургахаар, хүмүүжүүлхээр бэлэн. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр мүнөө жэл амаралтын наhа гүйсэхэнь. Тиин амарха сагай болоодшье байбалнь, совхозоингоо залуушуулда дүй дүршэлээ үгэ гээ hаань, дуратайл хүдэлхэб гэжэ О. Т. Тагаров бидэнтэй хөөрэлдэхэдөө хэлээ hэн.

Долоодохи, наймадахи, юhэдэхи табан жэлнүүдэй түсэб жэлhээ жэлдэ дүүргэгдээ, бэелүүлэгдээ. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ түрүүшынхеэ хурьгалха хонидhоо 90 хурьга абаха гэhэн уялгатай Тагаровтан мүнөө хүдэлжэ байнхай.

Хара хүрин шарайтай болонхой, наhатай боложошье ябаhан hаа, хүдэр бэетэй, хүн руу эрид шууд сэхэ харahан, үгэ дуугүй буряад хонишоной үбсүүе манай гүрэн түрын дээдэ шагнал — Ленинэй орден шэмэглэнэ. Энэ орденоор 1966 ондо шагнагдаа hэн.

Жэлhээ жэлдэ амжалта... Ажалша хүнэй hаба дүүрэн, архинша хүнэй амбаар хоохон гэhэн арадай сэсэн үгые Тагаровтанай гэрэйнь байдал гэршэлнэ. Байшан гэрэйнь зал соо радиоло табятай. Хубсаhа хунар, [illegible]

Д.-Р. ДАМБАЕВ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КАДРНУУД — ШИИДХЭХЫ ХҮСЭН

Иимэ гаршаг табяад байхадаа, кэн түрүүн механизаторнууд, хонишод болон hаалишад тухай хэлэхэ байhамнай эли болоно гэжэ hанагдана. Партиин XXV съезддэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект соо хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые hургаха тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэнхэй. Онсолбол, «Колхоз, совхозуудта ажалай эмхидхэл hайжаруулха. hайн мэргэжэлтэй механизаторнуудые, мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдые болон мэргэжэл түгэс бусад кадрнуудые, үйлэдбэриин hалбаринуудай хүтэлбэрилэгшэдые, тусхай эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бүри олоор бэлдэхэ», гээд партиин энэ шухала документ соо бэшээтэй байна. Хэнэйшье мэдэhээр, арбадахи табан жэл үйлэдбэриин ашаг үрые саашаданъ дээшэлүүлгын, бүхы хүдэлмэриин шанарые улам hайжаруулгын табан жэл болохо байна. Тиимэhээ hайн бэлэдхэлтэй, мэдэсэ ехэтэй кадрнуудгүйгөөр партиин табиhан эдэ зорилгонуудые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ тон орёо байха гэжэ бидэ ойлгонобди. Энээнhээ уламжалан, кадрнуудай олоор дутадаг байбал, ажалай эмхидхэл бүри hайжаруулхань, гуримшуулхань баhал бэрхэ байhаниинь гайхалгүй.

Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, манай аймагай партийна организаци энэ шухала асуудалда — хүдөө ажахын кадрнуудые hургаха хэрэгтэ горитой анхарал хандуулдаг болоо. Тиигэжэ энэ талаар зарим тэды хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ, урагшатай hайн алхамууд хэгдэhэн байна.

Хүдөө ажахыда элдэб оньhон техникын бүри олоор үгтэдэг болоод, байхада, мэдэсэ багатай, мэргэжэлээ хүсэд шудалаагүй зондо эдэнииe даалгаха гэшэ үндэhөөрөө буруу хэрэг гэжэ тоолонобди. Эдэ мэтэhээ зангилаа барин бодоод үзэхэдэ, хүдөө ажахын кадрнууд манай арадай урда партиин табиhан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ сэхэ нүлөөлхэ гол хүсэнүүдэй нэгэн болоно.

КПСС-эй Хэжэнгын райком 1974 оной декабрь соо болоhон пленум дээрээ энэ асуудалда сэхэ хабаатай тогтоол баталан абаа hэн. «Совхозуудые хүдөө ажахын кадрнуудаар хүсэд хангаха талаар аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» тогтоолой үндэhөөр ажахынуудай дирекци, партком болон профсоюзай, комсомолой организацинууд горитой хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлhэн байна.

Жэшээлхэдэ, үнгэрhэн жэл соо арбадахи СПТУ-да, совхозуудай дэргэдэ эмхидхэгдэhэн механизаторнуудай курсада 129 тракторист, 20 комбайнер бэлдэгдээ. Гадна 119 трактористнууд мэргэжэл дээшэлүүлгээр шалгалта гараа. Эдэнэрэй олонхинь өөhэдынгөө мэдэсэ дээшэлүүлхын тулада нилээн оролдодог, ажалдаа эрхим үрэ дүнгүүдые туйладаг байба. Тиигэжэ тэдэнэрэй классностиие дээшэлүүлhэн байнабди.

Мүнөөнэй байдалhaa абаад харахада, Чисаанын, Хэжэнгын совхозуудай дэргэдэ хүдэлдэг механизаторнуудай курсада жара гаран хүн hурана. «Первомайский», Худанай, «50 лет Октября», Загаhатын совхозуудта арбадахи СПТУ-гай филиалнууд нээгдэжэ, хамта дээрээ, 132 хүн механизаторай мэргэжэл шудална.

Энэ талаар КПСС-эй, ВЛКСМ-эй райкомууд горитой хүдэлмэри ябуулаа. hуража байhан зоной олонхинь комсомолшууд болон залуушуул, коммунистнууд болоно. Онсолхоцо, эдэ курсануудта үнэхөөрөө саашадаа hайнаар хүдэлхөөр зониие шэлэжэ абахые яhала оролдоо гээшэбди.

«50 лет Октября» совхозой комсомолой организаци (секретариинь С. Цыренжапова) үнэтэ үүсхэл гаргаа. «Залуушуул механизаторай мэргэжэл шудалагты» гэhэн уряа соносхоходонь, аймагаймнай комсомолой организацинууд халуунаар дэмжээ hэн.

Энэ совхозой механизаторнуудай курсада 33 хүбүүд, басагад hурана. Эдэнэр булгадаа нютагай дунда hургуули дүүргээд, 10-дахи СПТУ-гай филиалда hypaxa хүсэлэнтэй байhанаа мэдүүлээ. Худанай совхоздо 23, «Первомайский» совхоздо 27, Загаhатын совхоздо 32 хүн механизаторай мэргэжэл шудалжа эхилээ. Гэхэтэй хамта олонхинь залуу зон гэжэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй байна.

Олон ажахынууд механизаторнуудаар дуталдадаггүй. Жэшээлхэдэ, 1975 оной хабарай тарилга, ургаса хуряалгын үедэ «Первомайский» совхоздо 78 механизатор хүдэлөө. Мүнөө 27 хүн механизаторай мэргэжэл шудалжа байна. Тиихэдэ энэ ажахы тракторист болон комбайнернуудаар дутахаяа болихонь гэхэ.

Худанай, Чисаанын, Загаhатын совхозуудта энэ асуудалда мүн лэ ехэ анхарал хандуулагдана. Тиигэ[illegible] дэнэр механизаторн[illegible] дуталдахаяа болёо[illegible] Хэжэнгын, «50 лет О[illegible] совхозуудта энэ [illegible] үшөөл хүсэд шиидхэ[illegible] байhаар. Гэбэшье пая[illegible] hон КПСС-эй райкомо[illegible] рогой заахаhанай ёhоор [illegible] оной апрель болотор [illegible] рист, комбайнернууд[illegible] сэд хангагдаха арга [illegible] той байhаниинь элир[illegible]

Энээнhээ гадна се[illegible] дые олоор бэлдэхэ [illegible] ажахынуудай хүтэл[illegible] шэдэй урда табигдаа[illegible] жэ тус асуудал [illegible] соогоо шиидхэгдэжэ [illegible] hайн бэлэдхэлтэй [illegible] болон hаалишад хадаа [illegible] бэриин тон шухала [illegible] нуудые шиидхэхэ [illegible] мнай горитой үүргэ [illegible] хэ байна гэжэ [illegible] ойлгонобди. Тиимэhээ [illegible] лааршье ехэ хүдэлмэри [illegible] лагдаха зэргэтэй.

Гадна малшад боло[illegible] низаторнуудай зоовет[illegible] на, агротехническэ [illegible] эмхидхэхэ хэрэгтэ [illegible] онсо хандуулагдадаг [illegible] гэжэ тэмдэглэхэ [illegible] Хэжэнгын совхозой [illegible] тын, Түбэй, Худанай [illegible] Улааха-Аралай. За[illegible] совхозой Түбэй hу[illegible] фермэнүүдэй коллект[illegible] зооветеринарна h[illegible] илангаяа hайнаар эм[illegible] дэнхэй. Тиихэдэ Чис[illegible] Худанай совхозуудта [illegible] техническэ hуралсал [illegible] hайнаар ябажа байна.

Аймагайнгаа [illegible] болон хонишодые [illegible] лэгөөрнь нэгэ газар[illegible] луулжа, семинар [illegible] лөө үнгэргэнэбди. Бэе [illegible] ябалсаха, дүй дүршэл[illegible] баалдаха, бэе бэеынгээ [illegible] дал шалгаха хүдэлмэри [illegible] хидхэгдэдэг болонхой. [illegible] hээ гадна механиза[illegible] болон малшадай [illegible] дээшэлүүлхэ ас[illegible] шиидхэлгэ хадаа үдэр[illegible] мнай уялгата хэрэг [illegible] [illegible]

«Кадрнууд — [illegible] хүсэн»... Тон зүб. [illegible]

Г. БАЛЬЖ[illegible]
КПСС-эй Хэжэ[illegible] райкомой [illegible]

Байгал-Амарай түмэр замай Бурядай участог[illegible] гашад 1976 ондо дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые [illegible] «Бамтоннельстрой» трестын хүдэлмэрилэгшэд Байгал[illegible] тоннель малтаха ажала энэ оной августын 1-д[illegible] гэжэ шиидээ.

Мүнөө тоннель ошохо Дабаан дээрэ тоннельн[illegible] отрядай 6-дахи участогай коллектив ажаллаа. [illegible] шад байрын гэрнүүдые, мастерскойнуудые, скла[illegible] барижа, саха шагналтай малтаха техникэ угтан абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Байгалай тоннель шадархи газар[illegible] лэгдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохро[illegible]

ЗАПОРОЖИ. «Запорожтрансформатор» гэжэ [illegible] риин нэгэдэлэй трансформатор бүтээлгын Бүхэсо[illegible] дэм-шэнжэлгын институтда үндэр хүсэтэ трансф[illegible] нуудые шалгаха орон дотор эгээл томо үндэр воль[illegible] хүдэлжэ эхилбэ (зураг дээрэ).

ТАСС-ай фотохро[illegible]

БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй ээлжээтэ заседани боложо үнгэрбэ. «СССР-эй ажалшадай депутадуудай Советүүдэй депутадуудай эрхэ ба уялга» гэһэн Хуули дүүргэлгэ талаар» Захааминай аймагай Советүүдэй ямар хүдэлмэри ябуулжа байһан тухай тус аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ К. М. ...гинай элидхэл тэндэ хэлсэгдэбэ.

Депутадуудай эрхэ ба уялга тухай Хуули дүүргэхэ талаар Захааминай аймагай Советүүд партийна организацинуудай хүтэлбэри доро тодо хүдэлмэри ябуулаа гэжэ Верховно Советэй Президиум тэмдэглэбэ. Нютагай Советүүдэй гүйсэдкомуу... хүсэхэл, оролдолгоор ...ууд, советэй эдэбхи... предприяти, организа... совхоз, эмхи зургаануу... хүтэлбэрилэгшэд депутадуудай эрхэ ба уялга тухай Хуули шудална. Аймагай 15 Советүүдэй юһэдэхи депутадуудай эрхэ ба уялга тухай Хуули дүүргэхэ талаар 15-дахи зарлалай ...үүдэй зорилгонууд гэһэн асуудал сессинүүд дээрэ ...ара.

...менскын городской, ...ын сомоной, Холтоһо... селково Советүүдэй ...дкомууд депутадуудай ...али муу бэшээр эмхидхэжэ, «депутадуудай үдэр», ...р ходо үнгэргэжэ байна. Депутадай таһаг ба булан байгуулагдаһанхай, ...нь стенд, экранууд хэрэгтэй ном, газетэ... бии.

...магай Советүүдэй ...и гүйсэдкомууд сесси ...ар бэлэдхэжэ үнгэргэ... түлөө бодото хэмжээ... абана. Сесси дээрэ ...эри хүгжөөхэ, ажал... ажаһуудалай болон ...эрилтэ хангаха, һуу... ...хонуудые болбосон ...эй болгохо шухала ...нууд хэлсэгдэнэ. ...ал бэлэдэлгэдэ депу..., сагай үргэлжын комиссинууд үргэнөөр хабаадуу...на.

...тадуудай уялгаа ...хэдэнь, һунгагшадайн ...нда хүдэлмэри ябуул..., Советүүдэй гүйсэд... ...д туһална. Тиимэһээ ...ууд һунгагшадтаяа ...улзажа, тэдэнэй урда ...нгоо, Советүүдэй ...удэлмэри тухай тоо... олонхи депутадуудай ... оролдосотойгоор хү... ашаар аймагай ...вко болон соёл куль... ...үгжөөхэ хэрэгтэ Со... үүргэ дээшэлээ.

...эн хамта, депута... эрхэ ба уялга тухай ... дүүргэхэ талаар За...ай аймагай Советүү...уулжа байгаа хүдэл...идэ горитойхон ду... ...ууд үзэгдэнэ гэжэ ...э Советэй Президи... ...дэглэбэ. Депутадуу... ...ргаха хэрэг мүртэй ... эмхидхэгдээгүй, ...р болон «депутадуу...дэр» үнгэргэлгэ гу...лагдаагүй. Зарим ...ынхеэ һунгагда... ...тадуудые, саг үр... комиссинуудай тү...рые һургаха һур... ...хидхэгдээгүй.

...нэй, Енгорбойн, ...Моринай, Мэлэ-Бор... ...айловкын болон ... сельскэ, сомоной ...дэй гүйсэдкомууд ...утадуудаа сессидэ ..., тэдэнние, саг ... комиссинуудые ... бэлдэлгэдэ хабаа... хэрэгтэ һаналаа ба...бина. Тиимэһээ олон ...ууд сесси дээрэ ха... ... асуудал зүбшэн ...дэ хабааданагүй.

...скэ, сомоной зарим ...д һунгагшадай ...захлануудые мүнөө... ...тор хаража үзэнэ... ...энние дүүргэхэ та... ...мжээ ябуулгануудые ...үй, һунгагшадай ...үргэхэ хэрэгтэ де... ...дые хабаадуулна... ...ын зарим хүтэл... ...од депутадуудай ... дүүргэхэ хэрэгтэнь ...үй, эрилтэ табил... ...оусанагүй. Ню... ...им Советүүд депу... ...гаа өөһэдынгөө ...эдэнэй даабари ба ... ямараар дүүргэ... ...е хаража үзэнэгүй. ...о Советэй Прези... ...сэгдэһэн асууда... ...эрэнгы шиндхэбэ... «СССР-эй ажалша...адуудай Совету... ...утадуудай эр... уялга» гэһэн ...лүүлхэ талаар ...уу дунданууд ... тэмжээ абахыень ...ай аймсоведэй гүй... Верховно Советэй ...и уялгалба.

Съездһээ съезд хүрэтэр

АРАДАЙ АЖАБАЙДАЛ ҺАЙЖАРНА

Бүхы совет арад партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые урма баяртайгаар угтаа. Тиин партиин түүхэтэ документ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тодорхой дурадхалнууд тус проектдэ оруулагдана.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев 1975 оной декабрийн Пленум дээрэ манай Эхэ орон үшөө баян, үшөө хүсэтэй, хүн зомнай бүри һайн һайхан байдалтай болоо гэжэ хэлээ һэн.

Ажалшадай гол олзо доход — ажалай түлөөһэн зүгөөргүй дээшэлһэн байна. Юһэдэхи табан жэлэй туршада республикымнай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ажалай түлөөһэн дунда зэргээр 18,4 процентээр ехэ болоо, тэрэнэй тоодо промышленностьда 18,7; барилгада 19,7; совхозуудта 28,7; транспортда 31,5; хэлхеэ холбооной эмхи зургаанда 33,3 процентээр дээшэлээ.

Промышленностьда хүдэлдэг зоной ажалай түлөөһэнэй доодо хэмжээе ехэ болголго ба тэрэнние гуримшуулалга түлбэриин тариф дээшэлүүлһэнэй, мүн инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй тушаалай салин хэлһэн шэнээр харагдажа, ехэ болгогдоһон байна.

Ажалай түлөөһэндэ шэнэ гуримшуулга оруулһанай һүүлээр промышленностиин хэдэн һалбаринуудай хүдэлмэришэдэй ба мэргэжэлтэдэй түлбэри дээшэлээ.

Тэрэшэлэн түмэр харгын хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай, мүн хүдөө ажахыда механизаторнуудай ажалай түлөөһэн 1971 ондо нэмээгдэһэн юм.

Бүхы орон доторнай тушаалай салин дунда зэргээр врачнуудай 23 процент үлүүтэйгөөр, багшанарай 21 процент шахуугаар, һургуулида ороодүй багашуулай эмхи зургаанай хүмүүжүүлэгшэдэй 29 тухай процентээр, мүн баһа эрдэмэй зэргэгүй институдай багшанарай түлөөһэн 1972 оной сентябриин нэгэнһээ дээшэлһэн байна. Тиихэдэ энэл жэл промышленностьда һүниин халаанда хүдэлдэг зоной ажалай нэмэлтэ түлбэри үшөө дээшэлүүлэгдээ һэн.

Национальна доходой түргэн ургалта нийтын жасаһаа социальна ба культурна хэмжээ ябуулганuудта ехэ мүнгэ зөөри гаргаха арга боломжо олгоно. Энээнние доро толилогдоһон таблица харуулна:

(миллион түхэригөөр)

	1966—1970 онууд	1971—1975 онууд
Бүхы дээрээ манай республикада социально-культурна хэмжээнүүдтэ гаргагдаһан мүнгэн	690,7	968,4
тэрэнэй тоодо:		
Союзна бюджедһээ	80,2	102,4
Республиканска бюджедһээ (РСФСР-эй)	215,1	329,8
Буряадай АССР-эй бюджедһээ	395,4	536,2

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, Залуушуулай бүгэдэ нийтын дунда һуралсалда оролгые түгэсхэхэ, юрэнхы эрдэмэй һургуулиие саашадань хүгжөөхэ тухай (1972 он), мүн юрэнхы эрдэмэй хүдөөгэй дунда һургуулида хүдэлмэриин эрхэ байдал саашадань һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд тухай (1973 он) КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолнуудые бэелүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдэнхэй.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада юрэнхы эрдэмэй дунда һургуулинуудые барилгада гүрэнэй капитальна һомололгоһоо 21,9 миллион түхэриг ашаглагдаа. Тиин 22.730 һурагшадай һууритай һургуулинууд баригдаа.

Манай республикын бюджедһээ арадай гэгээрэлдэ 1971—1975 онуудта хамта дээрээ 290,9 миллион түхэриг гаргашалагдаһан байна. Энэнэй хажуугаар Түмэр харгын министерствын мэдэлэй һургуулинуудта, мүн һургуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй эмхинүүдтэ союзна бюджедһээ 17,8 миллион түхэриг энэл саг соо гаргашалагдаа.

1975 — 76 оной һуралсалай жэлдэ республика доторнай 550 һургуули тоологдоно. Юрэнхы эрдэмэй үдэрэй дунда һургуулинуудта 161,1 мянган үхибүүн һурана.

Һүүлэй үедэ интернат һургуулинууд болон һургуулиин дэргэдэ интернадууд эмхидхэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, 1975 ондо һургуулиин дэргэдэхи интернадта 12.066 үхибүүн һуража байгаа. Энэнь 1970 онтой сасуулбал, 1.400 шахуугаар ехэ болоно.

1971—1975 онуудай туршада интернат ба интернат һургуулинуудта 34 миллион түхэриг гаргашалагдаа.

Мүн тиихэдэ үдэһөө хойшо үхибүүдые һургуулидань үлөөжэ һургаха арга ехэ дэлгэрээ. Мүнөө иимэ һургуулинуудта 32,5 мянган үхибүүн һурана, тэдэнэй 21,5 мянганинь хүдөө нютагуудта.

Республикадамнай һургуулида ороодүй багашуулай эмхи зургаанууд ба тэрэнэй бааза, педагогическа кадрнуудые шэлэн томилолго һайжаруулагдана. Табан жэлэй хугасаада 6.800 һууритай багашуулай эмхи зургаанууд баригдажа, гүрэнэй капитальна һомололгын 11 миллион түхэриг ашаглагдаа.

Буряадай АССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын мэдэлэй яслинууд үнгэрэгшэ табан жэл соо 4,8 миллион түхэриг гаргашалаа. 1975 ондо яслида ябагша багашуул бүхэнэй жэлэй түлөөһэн 468 түхэриг болоо.

Мүн республика дотор үхибүүдэй һургуулиһаа гадуур сагаа үнгэргэхэ элдэб кружок ба спортын секцинүүд жэл ерэхэ бүри олошорно.

Сагай ошохо тума арадай ажахыда бэлэдхэл һайнтай, үндэр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд хэрэгтэй болоно. Энэ ехэ үүргэ оронойнай техническэ мэргэжэл олгуулдаг училищинууд дүүргэнэ. Республикын 33 иимэ училищида, тэрэнэй тоодо юрэнхы эрдэмэй дунда һуралсал олгодог 9 училищида мүнөө 9.434 хүн һурана. Эндэ залуушуул 82 мэргэжэл шудална. Эдэ училищинуудта юһэдэхи табан жэлэй туршада 40 мянган хүдэлмэришэд бэлэдхэгдэбэ.

Үнгэрһэн табан жэл соо техническэ мэргэжэл олгодог училищи болон һургуулинуудта СССР-эй ба РСФСР-эй бюджедһээ 37,2 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Харин наймадахи табан жэлэй туршада энэл хэрэгтэ 26,6 миллион түхэриг гаргагдаа һэн. Тус училищинуудай багшанарай салин 1972 оной һуралсалай жэлһээ дээшэлүүлэгдээ, мүн училищиин һурагшадай стипенди ехэ болгогдоо. Тэрэшэлэн хотогородой училищинуудые эдеэ хоолой талаар хангалга һайжаруулагдаа.

1971—1975 онуудта республикын институдуудта союзна ба республиканска (РСФСР-эй) бюджедүүдһээ 53,9 миллион түхэриг гаргагдаа. Байгша оной һуралсалай жэлдэ республикымнай институт ба техникумүүдтэ 44 мянган хүн һуража байна. Үнгэрэгшэ табан жэл соо студентнэрэй стипенди ехэ болоо, мүн багшанарайшье салин нэмээгдээ.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада республикын институдуудые 14 мянган мэргэжэлтэд дүүргээ, мүн 24,8 мянган тусхай дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэд бэлдэгдээ.

Ажалшадай ажабайдалай һайжарха бүри хүн зоной эрилтэнүүдые соёл гэгээрэлэй талаар хангаха хэрэг жэл бүри улам дээшэлүүлэгдэнэ. Тиин үнгэрһэн табан жэлэйшье хугасаада соёл гэгээрэлэй эмхи зургаанууд олон болоо, тэдэнэй материальна бааза, техническэ талааршье хангалга һайжаруулагдаа. Мүнөө республикын аймаг болон хүдөө нютагуудта 700 гаран соёлой байшан ба клуб хүдэлнэ. Аймаг ба ажахынуудай түб бүхэндэ библиотекэнүүд хүдэлнэ. Үхибүүдэй хүгжэмэй ба уран зурагай һургуулинуудай тоо 48 болонхой. Кино харуулдаг түхеэрэлгэнүүд 784-дэ хүргэгдөө. Тиин табан жэлэй туршада соёл гэгээрэлэй талаар 19,4 миллион түхэриг гаргашалагдаһан байна. Энэнь урдахи табан жэлэйхиһээ 1,8 дахин ехэ юм.

Совет арадай элүүр энхые хамгаалха хэрэгтэ нийтын жаса ехэ үүргэ дүүргэдэг. Буряадай АССР-эй гүрэнэй бюджедһээ 1971 — 1975 онуудта элүүр энхые хамгаалалгада 178,5 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Энэнэй хажуугаар СССР-эй түмэр харгын министерствын мэдэлэй республикын элүүр энхые хамгаалдаг эмхи зургаанууд союзна бюджедһээ 17,7 миллион түхэриг гаргашалһан байна.

1971—1975 онуудай туршада хүн зонииe пенсиин талаар хангалга һайжаруулагдаа.

Ажалшадай байдалай жэлһээ жэлдэ һайн һайхан, баян дэлгэр боложо байһые хубиин нөөсэлэгшэдэй ургажа байһан ушар гэршэлнэ. Тиин табан жэл соо нөөсэлэгшэд 77,6 мянгаар олошороо.

Буряадаймнай ажалшад «Экономикын ба арад зоной баян дэлгэр байдалай саашадаа урган дэбжэлгын аша гуһада үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар улам һайжаруулха» гэһэн уряатай бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолдо харюу болгон, эдэбхи хэшээлээ сүм элсүүлэн хүдэлжэ байнхай.

Ч. ЕНДОНОВ,
республикын финансын министр.

Улаан-Үдэ хотын столовонуудай трестын 2-дохи столоводо буфедые даагшаар ажалладаг Маргарита Ивановна Бидогаева ажалдаа эрхим амжалта түйлажа суурхана. Энэ нүхэрнай жэл бүри хараалагдаһан даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг. Мүнөө Маргарита Бидогаева январь һарынгаа түсэб дүүргэөд, түйлаһан амжалтаяа улам батадхажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: столовын буфедые даагша М. Бидогаева.

Ц. ЦАРЕНЖАПОВАЙ фото.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

КОНКУРС-ХАРАЛГА

Аймагай худалдаа наймаанай, нийтын эдеэ хоолой предприятинуудай конкурс-харалга боложо дүүрэбэ. Галуута-Нуурай ОРС-ын, Новоселенгинскын сельпогой магазинууд, столовонууд хүн зониие эд бараагаар, эдеэ хоолоор хангахадаа эрхим культуратай коллектив гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэнэ.

Социалис мүрысөөнэй һайн нүлөө эли бодо мэдэрэгдэнэ. Галуута-Нуур хотын зарим магазинуудта худалдаа наймаанай залнууд, витринэнүүд һайнаар шэмэглэгдэнэ. Эндэ эд бараа худалдан абагшадай анхаралда, мүн наймаалагшадай амарха таһалгануудсоо элүүр энхын булан эмхидхэгдэһэн, брошюранууд, плакадууд, тусхай санбюллетень гэхэ мэтэ олоор гаргагдаһан байна.

Аймагай санэпидстанциин хүдэлмэрилэгшэд худалдаа наймаанай, нийтын эдеэ хоолой газарнуудай арюун сэбэрые саг үргэлжэ хинан шалгана.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Юһэдэхи табан жэлэй туршада аймагай колхоз, совхозуудта байрын болон культурна ажаһуудалай байшангуудые барилгада 24,1 миллион түхэриг, тэрэ тоодо барилга- хабсаралгын хүдэлмэринүүдтэ 16 миллион түхэриг һомологдоһон юм. Энэ үе соо 22,8 миллион түхэригэй гол фондынууд ашаглалгада оруулагдаа.

600 һууритай үхибүүдэй сад-ясли, 356 хүнэй һууритай Соёлой байшан, 24 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра, 1962 һурагшадай багтаамжатай һургуули, интернадууд баригдаһан байна. Мүн лэ 4.300 толгой эбэртэ бодо малай байха фермэ, 1.511 гахайн байра, 84.200 хонинэй байра ашаглалгада тушаагдаһан, 68 үрэмдэмэл худаг малтагдаһан байна.

ШЭНЭ ТЕХНИКЭ ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

Юһэдэхи табан жэлэй туршада аймагай предприятинуудта шэнэ техникэ хэрэглэхэ, продукциин шанар һайжаруулгаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Табан жэлэй туршада энэ хүдэлмэридэ 8,5 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Шэнэ продукцинууд гаргагдадаг болоо. Промышленна предприятинуудай үйлэдбэриин гол фондынууд 34 процентээр, электрын эршэ хүсөөр хангалга 18 процентээр дээшэлээ. 1.560 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ уралан нарижуулгын дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

„Буряад үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

«ҮНЭЕЭ АЛДАҺАН ҮҮСХЭЛ»

Иимэ гаршагтай корреспонденци манай газетын үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 27-ной номерто толилогдоо һэн. Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалиин фермэнүүдтэ малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэнэ, нийтын малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар Бэшүүрэй айлагай колхоз, совхозуудай малшадай уряатай эндэхин таниласаагүй, социалис уялганууд тухайнь мэдэнэгүй, мал адуулагшад, һаалишадай дунда эмхидхэлэй ба ниитэ-ойлгуулалжын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана, һү һаалинь һүүлэй үедэ доошолно гээд тэрэ корреспонденци соо хэлэгдэһэн байгаа.

«Корреспонденци соо хэлэгдэһэн баримтануудые шалгажа үзэхэдэ, булта зүб гэжэ элирүүлэгдээд, колхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ харагдаба. Дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээн абтаа. Фермэнүүдтэхи тэжээл буйлуулдаг цехүүд заһабарилагдажа, һолоомо ба бусад тэжээл һайнаар буйлуулагдаад, малда үгтэнэ. Малай байра соохи шэбхэ сэбэрлэхэ транспортернууд заһабарилагданхай. Үнеэдэй харууһалга, эдеэлүүлгэ һайжаруулагдаа. Һаалиин фермэнүүдэй улаан булангууд дулаалагдаа, тэндэ зооветеринарна һуралсал үнгэргэгдэнэ. Һаалишад болон фермэнүүдэй бусад хүдэлмэрилэгшэд үдэрынь халуун хоол түлөөһэгүйгөөр барина.

Эдэ бүгэдын ашаар һү һаалинь нёдокдонойхиһоо нилээд дээшэлээ, январь һарада һү гүрэндэ худалдаха түсэбөө колхоз 102 процент дүүргэһэн байна. Колхозой бэрхэ һаалишад Ф. К. Вставская, Ц. Ц. Аюшеева гэгшэд январьда үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 260 — 243 килограмм һү абажа, хараалагдаһан түсэбөө холо үлүүлээ» гээд Загарайн аймагай Советэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник П. Баиров редакцида мэдээсэбэ.

КОНКУРСДО ТАБИГДАБА

Буркоопсоюзай правлени, гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком республикын коопзверопромхозуудай үнгэрэгшэ табан жэлэй, тэрэ тоодо 1975 оной ажалай дүнгүүдые согсолон гаргаба. Тиихэдэ Прибайкалиин, Хойто-Байгалай аймагуудай коопзверопромхозууд эрхимлэжэ, манай ороной олзоборилгын ажахынуудай дунда дэлгэрһэн конкурсдо тус коллективүүд табигдаба.

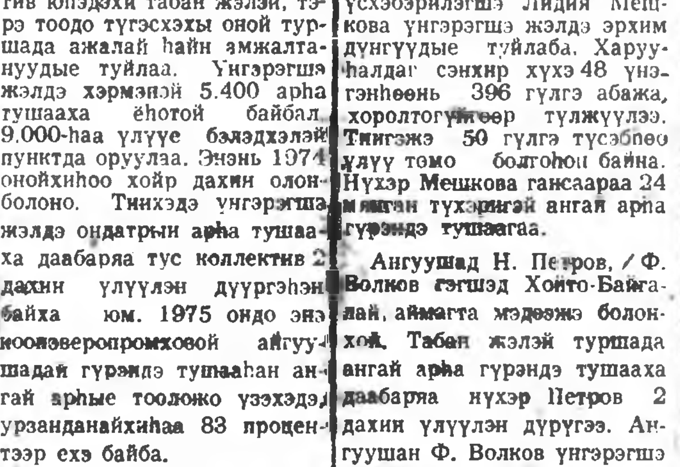
Прибайкалиин аймагай коопзверопромхозой коллектив юһэдэхи табан жэлэй, тэрэ тоодо түгэсхэхы оной туршада ажалай һайн амжалтануудые туйлаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ хэрмэнэй 5.400 арһа тушаахаёһотой байбал, 9.000-һаа үлүүе бэлэдхэлэй пунктда оруулаа. Энэнь 1974 онойхиһоо хойр дахин олон болоно. Тиихэдэ үнгэрэгшэ жэлдэ ондатрын арһа тушааха даабаряа тус коллектив 2 дахин үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. 1975 ондо энэ коопзверопромхозой ангуушадай гүрэндэ тушааһан ангай арһые толоохо урзанданайхиһаа 83 процентээр ехэ байба.

Хойто-Байгалай аймагай коопзверопромхозой коллектив табан жэлые баһал һайн дүнгүүдтэйгээр түгэсхөө. 1975 ондо эндэхи ангуушадһаа хэрмэнэй 6.532 арһан бэлэдхэлэй пунктда ороһон байна. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанһаа 2.728-аар олон байха юм. Тиихэдэ булганай, бусад ангуудай арһа тушааха түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэһэ.

Табан жэлэй, мүн үнгэрэгшэ жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ коопзверопромхозой ан үсхэбэрилэгшэд ехэхэн хубитаяа оруулһан байна. Тэдэнэр сэнхир хүхэ үнэгэнэй арһа гүрэндэ худалдаха даабаряа хоёр дахин үлүүлээ. Ан үсхэбэрилэгшэ Лидия Мешкова үнгэрэгшэ жэлдэ эрхим дүнгүүдые туйлаба. Харууһалдаг сэнхир хүхэ 48 үнэгэнһөөнь 396 гүлгэ абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Тиигэжэ 50 гүлгэ түсэбһөө үлүү томо болтоһон байна. Нүхэр Мешкова гансаараа 24 мянган түхэригэй ангай арһа гүрэндэ тушаагаа.

Ангуушад Н. Петров, Ф. Волков гэгшэд Хойто-Байгалай аймагта мэдээжэ болонхой. Табан жэлэй туршада ангай арһа гүрэндэ тушааха даабаряа нүхэр Петров 2 дахин үлүүлэн дүүргэбэ. Ангуушан Ф. Волков үнгэрэгшэ жэлэй түсэбөө дүрбэ дахин үлүүлэн байна.

В. БАЛЬЖАНОВ.

...ЕНЭ. Австриин нийслэл трамвай үргэнөөр хэрэглэдэг зандаа. Трамвай ... үедэ мэдээсэлнүүдые ... хэрэгтэ үргэнөөр хэ... Урдань сагаан ... үнгэтэ вагонууд ябадаг ... мүнөө бүхы үнгын: ..., соохор трамвайнууд ... болоо.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ГАВАНА

ШУХАЛА ХЭРЭГЭЙ УРДА ТЭЭ

ТАСС

Республикын шэнэ Конституциин проект гушаа референдумэй февралиин 15-да үнгэргэгдэхэеэ байһантаянь дашарамдуулан, Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой уряанууд эндэ толилогдобо.

Проектынь бүхы арад зоноор зүбшэн хэлсэгдээд, удаань Кубын Компартиин I съезд дээрэ һайшаагдаһан манай конституци революциин түйлалтануудые хуулита ёһоор батадхаха байна гэжэ уряанууд соо хэлэгдэнэ.

Конституци ажалшан арадай национальна бэеэ даалган байдалые, засаг түрые соносхохо юм. Общество ба гүрэнние хүтэлбэрилгын дээдэ хүсэн болохо партиин үүргэ энээн дотор тэмдэглэгдэнэ гэжэ КПК-гай ЦК-гай Политбюро тэмдэглэнэ.

Шэнэ социалис конституци эрхэтэн бүхэнэй ажаллаха, амарха, социальна талааараа хангагдаха, түлөөһэгүйгөөр һураха, медицинскэ хангалга абаха эрхэтэй гэжэ баяр баясхалантайгаар элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ Политбюро мэдээсэ. Энэнь пролетарска интернационализмын, Советскэ Союз ба бусад социалис оронуудтай аха дүү ёһоной хани барисаанда, империализмда гү, али эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү сэн тэмсэдэг арадуудтай һаналаа нэгэдэлгын, Латинин Америкын ба Карибска далайн оршондохи оронуудтай харилсаагаа хүгжөөлгэдэ үндэлһэн ороной гадаадын политикын гол ёһонуудые тодорхойлхо байна.

БЕРЛИН

Аха дүү партинуудай нэгэ һанал

ТАСС

СЕПГ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер Бразилиин Коммунис партиин ЦК-гай генеральна секретарь Луис Карлос Престестэй уулзаһан байна. Хоёр партиин хүтэлбэрилэгшэд уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй асуудалнуудаар һанамжануудаа халан абалсаа, өөһэдынгөө оронуудтахи байдал тухай бэе бэедээ мэдээсээ. Дэлхэйн эб найрамдалда дуратай, түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй тэмсэлдэ Советскэ Союзай дүүргэдэг үүргые тэдэнэр үндэрөөр сэгнээд, КПСС-эй болохоёо байгаа XXV съезд эб найрамдал болон социализмые улам бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ дэлисэ бадаруулха байха гэжэ батаар этигэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

Л. Корвалан болон Чилиин бусад патриодуудые, сүүдлэхэ гэһэн бузар бузаган сүүдые огто хойшолуулангүй болюулха, тэдэнние дары сүлөөлхэ гэһэн эрилтэ өөһэдынгөө партинуудай үмэнэһөө Э. Хонеккер, Луис Карлос Престес гэгшэд табяа. Урда Африкын сэрэгүүдэй болон үймөө үүдхэһэн бүлэглэлнүүдэй зэбсэгтэ ябуулганuудта эсэргүүгээр хэдэг МПЛА-гай үнэн зүб тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэжэ байһанаа хоёр партинууд элирхэйлэн мэдүүлээ.

Эб найрамдалда, арадуудай аша туһада эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн, мүн империализмын аша туһа харал садаг маоистнуудай ехэ яһатанай дээрэлхы хархис политикые СЕПГ-гэй, БКП-гэй хүтэлбэрилэгшэд эрид шууд буруушаагаа.

РИМ

Израилиин компартиин уряа

ТАСС

Нишэ ороһон мэдээсэлнүүдэн ёһоор, Израилиин Коммунис партиин ЦК-гай II пленум һаяхан болобо. Израилиин премьер-министр И. Рабинай һаяхан албанай хэрэгээр Холбоото Штадуудта ошоһонтойнь дашарамдуулан, пленум тогтоол баталан абаа. И. Рабинай американ тусхай тушаалтадтай хөөрэлдөөнүүдые хэһэнһээ уламжалан, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал улам түгшүүрилтэй болоо гээд тогтоол соо хэлэгдэнэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга үргэдхэгдэжэ, шэнэ дайнай аюул тохёолдуулагдаа. Дэлхэйн энэ райондохи шахардуу байдалые политическэ аргаар гуримшуулха замда шэнэ тойбо татагдана гээд тэмдэглэгдэнэ.

Американ-израилиин хэлсээн Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые шиидхэхэ Женевэдэхи эбэй конференциин хүдэлмэрие һэргээлгэдэ һаад ушаруулна гээд КПИ-гэй ЦК-гай пленум мэдүүлбэ.

МИЛАН

Али алиндань ашатай туһатай харилсаан

ТАСС

Адли тэгшэ эрхын, али алиндань ашатай туһатай байлгын үндэһөөр советитальян худалдаа наймаанай харилсаа холбоое саашадань хүгжөөхэ арга мүнөө үедэ бии болоод байна гэжэ Италиин-совет худалдаа наймаанай палатын генеральна секретарь Э. Рокки мэдүүлээ.

Советскэ Союзтай худалдаа наймаа хэдэгээрээ Итали Баруун Европын бусад гүрэнүүдэй дунда гурбадахи һуурида гараба. Совет экономикые хүгжөөхэ шэнэ түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудай хараалагдажа байһанай хойноһоо Италиин худалдаа наймаанай түлөөлэгшэд анхаралаа ехээр хандуулна гэжэ Э. Рокки тэмдэглээ.

ПРАГА

ВФП-гэй ХЭҺЭН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

КНР-тэ ядерна туршалганuудые хэһэнтэй дашарамдуулан, профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци мэдүүлгэ тунхаглаһан байна. Һаяшаг агаарта ядерна туршалгануудые КНР-эй хэһыень эрид шууд буруушааба.

ВФП хадаа Хитадай хүршэ оронуудай арадууд болон организацинуудай гүн гүнзэгыгөөр һанаагла зобожо байһыень бүри мүһэн мэдэрнэ. Тодорхойлон хэлэбэл, эдэ туршалгануудай эсэстэ радиоактивна бодосуудай дээрэһээ сасагдахада ехэ аюул тохёолдуулагдана бшуу. КНР-тэ хэгдэдэг агаарай ядерна туршалганууд хадаа ядерна туршалгануудые хорихо тухай 100 гаран оронуудай гараа табиһан договорто зүрюугээр хэгдэһэн алхам болоно.

Иимэрхүү ядерна туршалгануудые дары түргөөр болюулха, ядерна зэбсэгтэ эсэргүү, мүн бүү зэбсэг бүгэдэ нийтээрээ, бүхыдэнь хураахын түлөө бүри шангадхаха гэһэн эрилтэ эгээл эрид шангаар табихыень дэлхэйн бүхы оронуудай ажалшадые, профсоюзуудые ВФП уряална.

ЛАГОС

Нигеридэ урбалта болобо

ТАСС

Нигеридэ февралиин 13-да гүрэнэй урбалта хэгдэбэ. Бүхы орон дотор үдэшын 18 часһаа үглөөнэй 6 час хүртэр комендантска час тогтоогдоо, Нигериин бүхы хилэнүүд, далайн портнууд, аэродромууд хаагдаа. Энээн тухай мэдээсэл Лагосой радио дамжуулһан байна.

Тушаалһаа унагаагдаһан гүрэнние толгойлогшо Муртала Мухаммед болон тэрэнэй правительствын гэшүүдэй хуби заяан мэдэгдэнэгүй. Оборонын министрһээ, полициин министрһээ бэшэ правительствын бүхы гэшүүд, тэрэшэлэн бүхы штадуудай губернаторнууд тушаалһаа хаягдаа гэжэ радиогой мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Газаа талаһаань харахада, город дотор аали намдуу. Гадаадын дэлхэйтэй харилсадаг телефоной болон телеграфай холбоон гэмгүй һайнаар хүдэлнэ.

РИМ

Италиин шэнэ правительство

ТАСС

Христианска демократ А. Моро гэгшын бүридүүлһэн Италиин шэнэ правительство тангаригаа үгэбэ. Христианско-демократическа ба республиканска партинуудай түлөөлэгшэдые хабаадуулһан урданай хоёр партийна кабинедэй энэ оной январиин 7-до отставкада гарахадань энэ правительство бүридхэгдэһэн байха юм. ХДП-гэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн шэнэ кабинет парламентда имагтал социал-демократай зүгһөө дэмжэгдэхэ байна.

А. Моро хүушанай правительствые үнэлтэ дээрээ хүбилгаагүй шахуу, отставкада гараһан республиканецуудай тушаалда христианска демократуудай дундаһаа мини гурбан шэнэ министрнүүдые томилоо.

Саяанhаа Витим хүрэтэр

ҮХИБҮҮДЭЙ ЦИРК

Улаан-Үдын хүүгэдэй «Алые паруса» гэжэ 2-дохи саадай хүмүүжүүлэгшэд үхибүүдые бага наhанhаань искусстватай танилсуулха зорилгоор тэдэндэ гоё hайханиие ойлгуулха элдэб наада, концерт эмхидхэдэг болонхой. Үхибүүд үдэрөө соггой хүхюунээр үнгэргэнэ.

Саадай хүгжэмэй хүтэлбэрилэгшэ Е. А. Засухина, бэлэдхэлэй бүлэгэй хүмүүжүүлэгшэ А. Ф. Шубина гэгшэд хүүгэдэй хүсөөр табигдаха цирк бэлдэе гэhэн дурадхал hаяхана оруулаа hэн. Тиин эдир артистнуудта эреэн мараан хубсаhан оёгдожо, циркын номернууд бэлдэгдэhэн байгаа.

«Манай хүхюун цирк» гэhэн үдэшэдэ уригдаhан үхибүүд бүлэг бүлэгөөрөө hубарин ерэжэ, уужам hаруул зал соо hууриял эзэлнэ. Удаань хүгжэм зэдэлжэ, улаан эреэн хубсаhатай, шоб-хор малгайтай артистнууд жэрылдэн орожо, айлшадаа амаршална.

«Аяар холоhоо ерээлди,
«Аймшагтайхан»
номернуудыемнай
Амяа дарая харахалта,
Альгаа hайнаар
ташахалта»,

— гэээд шарахан үhэтэй басаганай хонгёохон хоолой зэдэлнэ. «Арена» дээрэ жэнгирдэг наадалхай гартаа барihан клоунуудай гаража, элдэб хүдэлсэтэй упражненинүүдые гүйсэдхэхэдэ, нэрьемэ альга ташалган болоно.

Удаань Саша Люда хоёр hүрэжэ наададаг ооhорнуудые барижа, хүгжэмэй аялга доро aaб адлиханаар харайлдан, собхоржо наадана. Эдэнэй hүүлдэ Лена, Таня, Наташа гурбан морин баг үмдэнхэй хатаржа, hургамал амитадай туруунуудаараа газар дэбhэн, тойрон соёрон хатархые шадамар бэрхээр харуулжа, харагшадай дунда энеэдэ наада дэлгэнэ.

Тусхай механизмаар хүдэлгэгдэдэг баабгай шандаган хоёр бии шадалаараа санаар урилдана. «Бис!, бис!» гэhэн альга ташалган болоно, борохон шандаган залhаа урид гаража, хүүгэдые хүхеэнэ. Циркын эгээл хүсэтэй, шамбай клоун Андрей хүндэ гэгшын штанг үргэжэ, олоной магтаалда хүртэнэ.

Мүн бэшэшье артистнуудай харуулhан номернууд бултанда hайшаагдаа. Түгэсхэлдэнь харагшадай зүгhөө Игорь Галимов Ира Паршина хоёр циркын ходо айлшалжа байхыень уряалба,

Г. БАЗАРЖАПОВА.

Улаан-Үдын почтамтын экспедицидэ хамаг хүдэлмэринь нэгэшье минута соо таhалдадаггүй, үдэр hүнигүй үргэлжэлдэг байна. Тус экспедициин багахан коллектив хэдэн зуу мянган бэшэгүүдые, открыткануудые хоног соо тушаан абадаг, хэрэгтэй газартань ябуулдаг байна. Тиихэдэ hайндэрнүүдэй урда тээхи үдэрнүүдтэ хүдэлмэринь бүри ехэ боложо, 350 мянга хүрэтэр бэшэгүүд ябуулагдана.

Почто илгагшадай гар дамжан, бэшэг бүхэн эзэндээ хүрэнэ. Дүй дүршэлтэй, шадабари ехэтэй илгагшын гарта орohон бэшэг саг болзортоо эзэндээ хүрөөд байдаг гээшэ. Железнодорожно районно Соведэй депутат, илгагша Людмила Буторина ажалдаа абьяастай, хамаг юумэ сагтань бүтээдэг байhанаараа нүхэдэйнгөө дундаhаа шалгарна. РСФСР-эй Хэлхеэ холбооной министерствын эрхим илгагшын диплом тэрээндэ hаяхан барюулагдаа. Илгагшад коммунис ажалай ударнигууд Людмила Афанасьева, Людмила Росторгуева, социалис ажалай отличник Тамара Сухих гэгшэд хоёр гурбан хүнэй хэхэ хүдэлмэри дүүргэжэ шададаг.

Зүгөөр илгагшад гансал бэшэгүүдые илгаад лэ хүдэлмэреэ дүүргэдэг бэшэ юм. Заримдаа хүнүүд бэшэг абаха хүнэйнгөө адресые буруу бэшэжэрхиhэн байдаг. Адресна албанай газарhаа тэрэниие бэдэржэ олохо баатай болодог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [экспе]дициин начальник С. ... Орешкова (баруун гарh[аа]) почтамтын ахалагша [ин]структор И. С. Посельск[ая] гэгшэд почтодо ерэhэн [бэ]шэгүүдые шалгажа байн[а]. Ф. СОРОКИНОЙ фо[то,] текст.

УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАА

Партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ «Спортлотогой» Буряадай зонын управлениин коллектив ажалдаа эрхим амжалта туйлаба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитет ба соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай президиум «Спортлотогой» коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөнэй дүн хаража, «Спортлотогой» Буряадай зонын управлениидэ дамжуулгын Улаан туг ба грамота барюулhан байна. Тус коллектив 1975 оной 4-дэхи кварталда гурбадахи бүлэг соонoo түрүү hуури эзэлhэн байба.

Мүн хүдэлмэрилэгшэд мүнгэн шанда хүртэбэ.

«Главспортлотогой» таhагай начальник Е. С. Рыбаков баяр ёhололой оршон байдалда СССР-эй спорткомитедэй ба профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг болон «Главспортлотогой» грамота управлениин, коллективтэ барюулаа. 1975 оной 2-дохи, 3-дахи кварталнуудта туйлаhан амжалтануудайнгаа түлөө тус коллектив Улаан туг ба грамотануудаар шагнагдаа hэн.

Мүн лэ «Спортлотогой» зонын управлениин эрхим хүдэлмэрилэгшэдтэ грамотанууд барюулагдаба.

Д. ПЕТРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын 7-дохи столовын хүдэлмэрилэгшэд М. Г. Иванова, А. И. Белоусова, В. И. Котелевская, А. П. Хроменкова. Тус столовын коллектив социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, ниитын эдеэ хоолой управлениин дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ХОРИИН АЙМАГТА

СОЁЛШОД ЗҮБШЭНЭ

Аймагай соёлшодой зүблөөн hаяхан үнгэргэгдэбэ. Тус зүблөөн дээрэ аймагай соёлшодой зорилго тухай аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо М. Ц. Гармаев элидхэл хэбэ. Мүн үнгэрhэн жэлдэ соёлшодой хэhэн хүдэлмэриин дүнгүүд согсологдоо. Үнгэрhэн жэлэй, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр Дээдэ-Тайлсын соёлой байшанда (директорынь П. Т. Кучумова), аймагай нэгэдэмэл библиотекын Дээдэ-Тайлсын хүдөөгэй филиалда (даагшань Э. С. Потехина) нэгэдэхи hууринууд олгогдожо, КПСС-эй райкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг. Хүндэлэлэй диплом барюулагдаба.

Тус зүблөөн дээрэ жэлэй уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэhэн мүрысөөнэй түрүүшүүлдэ шагнал болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Зүблөөндэ хабаадагшад 1976 оной социалис уялгануудые баталан абаа.

МАЛШАДТА АЙЛШАЛНА

КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таhаг, аймсоведэй гүйсэдкомой соёлой таhаг тусхай агитпоезд эмхидхэжэ, холын гү[үр]... лон отарануудай ма[лшадта]... эльгээгээ hэн. Эндэ ду[ушад]... хүгжэмшэд, хатаршад, ... абагшад, хубсаhа засх[а] үhэ заhагша, медицин[ын] [хү]дэлмэрилэгшэ, лектор... ябалсаа.

Партиин райкомой ... мэрилэгшын хүтэлбэр... иимэ агитпоезд малша[дта] ... шадта тусхай графиг... саг үргэжэ айлшалдаг... нэр Георгиевскын, А... совхозой малшадта ... байна. Ингэжэ бэшэ... нуудай малшадта оши... Малшад соёлшодой ... хүлеэжэ байдаг болон...

Ж. БАЛДМА[ЕВА].

ЗУРГАА МЯНГАН ХАРАГШАД

Новоселенгинск тосхондо декабристнуудай түүхын музейн нээгдэhээр hара үлүүтэйхэн болобо. Энэ үе соо 6.000 хүн тус музей хаража hонирхоо.

Бестужевай дурасхаалда нээгдэhэн музей ганса Буряад орон соо бэшэ, харин бүхы орон доторoo мэдээжэ болонхой. Эрхүү, Шэтэ, Новосибирск, Москва, Ленинград хотонуудай, Саратовска областиин, Баруун Сибириин, Зүүн Сибириин, Забайкалиин болон Алас-Дурна зүгэй түмэр замшадай түлөөлэгшэд Сэлэнгэ нютаг ерэжэ, декабристнуудай музей хараhан байна.

hурагшадай үбэлэй амаралтын үедэ Бестужевай дурасхаалда нээгдэhэн музейдэ ... зон илангаяа олсор ерээ. Баунтын, Хойто-Байгалай, Түнхэнэй, Баргажанай, Яруунын, Улаан-Үдын, Зэдын, Хяагтын аймагуудай hурагшад музейдэ орожо гараа.

hаяхан Монголой Арадай Республикын Сэлэнгын аймагай хүдөө ажахын бүлэг мэргэжэлтэд музейтэй мүн лэ танилсаhан байна.

Манай корр.

hОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГА

Монголой Арадай Республикын Булган аймагай Тэшхэ сомоной бүлэг залуушуул Захааминай аймагай Хужар нютаг айлшаар ерээ. Совхозой хүдэлмэришэд тэдэниие хүндэтэйгөөр угтажа, ажал хүдэлмэритээ танилсуулhан, хани ёhoop хөөрэлдэhэн байна.

Монголой залуушуул концерт табижа, өөhэдынгөө бэлиг шадабари халуулаа. Илангаяа хүгжэмэй багша Башлээ, хүүгэдэй саадые даагша Бадсурэн, hаалишан Чулуунцэцэг гэгшэд хүнгэн солбон хатарнуудые харуулаа. Харин Сэдлээ буряад, ород, монгол арадуудай дуунуудые ирагуу гоёор гүйсэдхөө.

Совхозой директор Г. Цыдыпов, рабочкомой түрүүлэгшэ Ц. Доржиев гэгшэд айлшадтаа дурасхаал бэлэгүүдые барюулаа. Айлшад зууррандаа Закаменск хото хаража hонирхоhон байна.

М. БАДМАЕВА.

БАЯН ОЛЗОТОЙ БУСАНА

Хойто-Байгалай аймагай ангуушадай дундаhаа 1975 ондо коопзверопромхозой мэргэн буудагшад шалгарба. Вертолёдоор агнуурииингаа газарга буулгагдаhан эдэнэр гүн тайга cooho 6,5 мянган хэрмэ бариhан гэхэ гү, али энэнь 1974 онойхиhoo 3.5 мянгаар олон болоhон байгаа.

Ангай арhа тушаан абадаг пунктда хэрмэнэй арhанhаа гадна, хэдэн зуугаад булганай, үен, hолонгын болон бусад ан арьятанай арhан тушаагдаhан юм. Мүнөө тус аймагай ангуушад 78,4 мянган түхэригтэ ангай арhа тушаажа, түсэбөө нилээд үлүүлбэ.

Ангуушад cooho Ф. Волков мэргэн байжа, дүрбэн жэлэй түсэб уридлаба. Мүн Петров, Куробтев гэгшэд түсэбөэ хоёр дахин үлүүлhэн байна.

Коопзверопромхозой ангай арhа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ ан үсхэбэрилэгшэд өөhэдынгөө хубита оруулалсаба. Эдэнэр 2070 халтар хара үнэгэнэй арhа тушааhан байха юм.

Аймагай «Победа» ... зой ангуушад будан... даа шадамар бэрхэ ... угhаа хойшо суурхадаг... нэй дундаhаа нютагай... зин гайгаа ходоо... олзотой бусаха ... хой. Энэшье жэлдэ ... луу ангуушан Непом... гэгшэ ойдо дахуулна... хадаа, 41 булга... байба. Ажахын нүгөө... гуушад Кононенко, ... гэгшэд 37 булга ... байна. Тиин тухайлбэл ... түхэригтэ ангай арhа ... зой ангуушад тушааба.

П. КАЗАРИН[ОВ].

ВЫСТАВКЭДЭ ОШОБО

Михайловкын совхозой механизатор Леонид Петрович Тютрин бүтээсэ ехэтэй ажалаараа хүндэтэй болоhoop үнинэй. Хабарай таригын, ургаса хуряалгын, тэжээл бэлдэлгын халуун хаhада нүхэр Тютрин хододоо түрүүшүүлэй зэргэдэ оролсон, социалис мүрысоондэ илажа гарадаг hэн. Үнгэрэгшэ жэлэйнгээ ажалай дүнгүүдээр Леонид Петрович «Аймагай чемпион» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй.

hаяхан Михайловкын эрхим механизаторнуудай нэгэн Л. П. Тютрин СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулhан выставкэдэ ошобо.

Тиихэдэ Хамниин совхозой түрүү мал адуулагша Б-Д. Цыренов мүн лэ выставкын путевкоор шагнагдаа. Эдэнэр долоон үдэрэй туршада ВДНХ-гай бүхы павильонуудые, ниислэл хотын үзэсхэлэн hайхан газарнуудые хараха юм.

Б. ЖАНЧИПОВ.
Захааминай аймаг.

Спорт

hУРАГШАДАЙ ҮБЭЛЭЙ СПАРТАКИАДА

hурагшадай hургуулиhаа гадуурхи сүлөө сагые зүб мүрөөр, hайнаар, удха түгэлдэрөөр үнгэргэжэ, ургажа ябаа залуу үетэниие коммунис ёhoop хүмүүжүүлхын тула физкультура ба спортын Улаан-Үдэ хотын комитедэй (түрүүлэгшэнь В. П. Грехов) элдэб хэмжээ ябуулганuудые hүүлэй жэлнүүдтэ бэелүүлhэниинь hайшаалтай.

Хотын Пионернүүдэй байшантай, спортын элдэб зүйлнүүдэй федерацинуудтай хамта горспорткомитет хүүгэдэй клубуудай үбэлэй спартакиада hаяшаг үнгэргөө. Спортын гурбан зүйл, тодорхойлон хэлэхэдэ, сана, коньки, теннис энэ спартакиадын программада оруулагдаhан байна.

Улаан-Үдэ хотын Комушкодохи 50-дахи дунда hургуулиин оршондо санын мүрысөөн үнгэргэгдөө.

10—12 наhанай хүбүүд түрүүлэн санын зүргэ харгы дээрэ гаража, 1 километртэ урилдаа. Железнодорожно районой хүүгэдэй «Спутник» гэжэ клубай гэшүүн Витя Сумкин энэ зайе жэгдэ hайнаар гаталжа, нэгэдэхи hуури эзэлбэ— 3,55 минута.

Басагадай дунда hонирхолтой, шанга мүрысөөн болоо. «Манай Валя ерэбэ!» гэhэн хашхаралдаанай гарамсаар, үбсүүндээ 11 номертой басаган харагдаба. Энэмнай «Лучай» эдир санашан Валя Свищенко байгаа. 4-дэхи дунда hургуулиин 7-дохи классай пионер басаган Катя Ламкина («Орленок»), Света Кузнецова («Луч») тус тустаа хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлбэ.

Удаань 13—14 наhанай хүбүүд, басагадай дундаhаа Вова Таракановский, Ира Каландарашвили хоюулаа «Лучhаа» нэгэдэхи hуури эзэлээ.

Конькигаар урилдалгын мүрысөөн БурАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой елүүр дээрэ болобо.

Улаан-Үдын 40-дэхи дунда hургуулиин конькишад 869, 500 балл абажа, командаараа илаа. 42-дохи hургуулиин hурагшад, 65-дахи дунда hургуулиин эдир спортсменүүд удаадахи hууринуудта гараhан байха юм.

Аха наhанай эдиршүүл cooho 65-дахи дунда hургуулиин 7-дохи классай hурагша Сережа Изюмцев («Локомотив») 300 метрые — 35,0, 500 метрые 54,3 секундэ соо гаталжа, спартакиадын чемпион болобо. 40-дэхи hургуулиин конькишан Рая Касьяноватай елүүр дээрэ тэнсэжэ урилдаха хүн басагадай дунда олдобогүй.

10—12 наhатайшуулай дунда 6-дахи hургуулиин пионер басаган Таня Гнеушева, 23-дахи hургуулиин 5-дахи классай hурагша П. Лукьянов эрхимлээ.

49-дэхи дунда hургуулиин спортзал. Эндэ үнгэргэгдэhэн мүрысоондэ 15 командын теннисистнүүд хабаадаба.

Советскэ районой «Орленок», «Бригантина», мүн Октябрьска районой хүүгэдэй «Тимуровец» гэжэ клубуудай спортсменүүд командаараа түрүүшын гурбан hуури эзэлhэн байна.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Ярууна**h**аа мэдээсэнэ:

ОЛИМПИАДА ҮНГЭРГЭГДӨӨ

Нарhатада аймагай арба гаран hургуулинуудай hурагшадай дунда физикэ, математикаар олимпиада үнгэргэгдөө. Математигууд cooho Эгэтын-Адагай дунда hургуулиин hурагшад түрүү hуури эзэлээ. Тус hургуулиин 7-дохи классай hурагша Р. Юндунов, 10-дахи классай hурагша Ц. Цыбикжапова гэгшэд тоо бодолгоор үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ ухаансар бэрхэ байба.

Физигүүд cooho Тэлимбын дунда hургуулиин 8-дахи классай hурагша Д. Жамьянов, Эгэтын-Адагай дунда hургуулиин 7-дохи классай hурагша З. Дагбаев гэгшэд олимпиадада түрүү hуури эзэлhэн байна.

АНГУУШАНАЙ ОЛЗО

Нарhатын ангуушан В. Н. Жамбалов Витимэй коопзверопромхозтой хэлсээ баталhан байна. Мүнөө тэрэ 3 буга, 1 шэлүүhэ, 50 хэрмэ барижа, хамта дээрээ 530 түхэригэй олзо олобо.

Ж. ЦЫДЫПОВ.

ЭРХИМЭЭР hУРАДАГ ЭДЭБХИТЭД

Зүүн Сибириин технологическа институдай электротехническэ факультедэй 611-4 гэhэн бүлэгэй студентнэр партиин XXV съездые угтуулан, дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаhан юм. Комсомолой 5-дахи тооcooто-hунгалтын конференци дээрэ эдэнэр энэ үүсхэл тухайгаа бултанда дуулгаа hэн.

Комсорг Олег Раднаев бүлэг соогоо эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа, студент бүхэнтэй ами аминдань хөөрэлдэжэ, тодорхой зорилгонуудые табяа. Эдэбхитэд В. Бадмаев, Г. Макарчук гэгшэд институдай уран hайханай коллективэй хүдэлмэрындэ студентнүүдые хабаадуулхаар ехэ оролдолго гаргаа. В. Филатовай хүтэлбэри доро спортын секцидэ ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Январь hарада институдай комсомолой комитедэй зүблөөн үнгэргэгдэжэ, дурсагдагша бүлэг институт соогоо эгээл эрхим гэжэ тоологдоо hэн. hуралсалай ба ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаhан студентнэр Ленинград хото аяншалха путёвкоор шагнагдаhан байна.

Оронойнгоо ниислэл хото Москвагай үзэсхэлэн газарнуудтай танилсаhан, арадай ажахын туйлалтануудые харуулhан выставкэ тэдэнэр хараhан байха юм. Хото соогуур автобусоор аяншалжа, музейнүүдтэ ороо.

Ленинград хото ошожо, түүхэтэ газарнуудтайнь танилсаhанайнгаа удаа театр, киногоор ябаа. Жэшээлхэдэ, тэдэнэр М. Пахоменкын «Мюзик-холл» гэhэн концерт, С. Ратаругай хабаадалгатай «Червона рута» гэhэн ансамбль хаража, ехэтэ hонирхоо. Студентнэр аяншалгаhаа баяртайнууд ерээ.

Г. ХАНХАСАЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 15-hаа 22 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — Олимпиин үбэлэй наадан. 10.50— Забhарлалга. 11.00 — «Ан амитадай булан» (үнгэтэ). 11.15 — «В вечном долгу» — баримтата фильм. 11.30 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Нэгэн бултанай түлөө, булта нэгэнэй түлөө». 12.55 — Хүгжэмтэ забhарлалга. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.00 — «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков уласхоорондын байдал тухай хөөрэнэ. 14.45 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 15.30 — Л. В. Бетховен. Скрипкэ ба фортепьянада зорюулагдаhан 4-дэхи соната. 15.50 — Забhарлалга. 16.00 — Уласхоорондын hонин (үнгэтэ). 16.30 — Олимпиин үбэлэй наадан. Хоккей. ЧССР— СССР. 18.30 — «Время». 19.00 — «Девять дней одного года» — уран hайханай фильм. 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «КПСС-эй XXV съездын делегадуудтай уулзалга». 21.30 — Олимпиин үбэлэй наадан. 22.15— «Ород романснууд» — хүгжэмтэ дамжуулга. 22.50 — Забhарлалга. 23.00 — «Хүдөөгэй час». 24.00 — «Время». 00.30 — Ехэшүүлдэ зорюулагдаhан мультфильмнүүд. 00.55 — Олимпиин үбэлэй наадан. Харуулгын фигурна hолжоролго.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — Дамжуулгын программа. 18.35 — hурагшадта «Гэрэ» гэжэ программа. 19.05 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 19.25 — «Ажалай шэн габьяагай тэмдэг». (1-дэхи дамжуулга). 20.30 — «Арадай театр» гэhэн уран зохёолой дамжуулга. 21.10 — «Дуунтай уулзалга» (буряадаар).

ВТОРНИК, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.30 — «Щорс» — уран hайханай фильм. 10.20 — Забhарлалга. 10.30 — Москвадахи СССР-эй арадай артистнар Станиславскиин ба Немирович-Данченкын нэрэмжэтэ хүгжэмтэ театрай баледэй артистнуудай концерт (үнгэтэ). 11.00 — «Эжын hургуули». 11.30 — «Буратинын выставкэ» (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — Олимпиин үбэлэй XII наадана дүүрэлгэ (үнгэтэ). 13.40 — «И. Штраусай вальснууд» (үнгэтэ). 14.45— «Сионизм: мэхэ гохо ба бодото баримтанууд» (үнгэтэ). 14.45 — «Строговы» (5-дахи сери). 15.50 — Забhарлалга. 16.00 — «Хүдэлмэришэнэй hэшхэл» — телеочерк. 16.30 — «Трембита» — уран hайханай фильм (үнгэтэ). 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Техникэ ба ургаса» гэhэн хөөрөөн. 19.50 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 19.00 — «Сионизм: мэхэ гохо ба бодото баримтанууд». 19.30 — Олимпиин үбэлэй XII наадана дүүрэлгэ. 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Строговы» (5-дахи сери). 22.20 — Забhарлалга. 22.30 — «Трембита» — кинофильм. 24.00 — «Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.00 — «Эжын hургуули».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.20 — Телевизионно hонин. 19.40 — «Дэлхэйн капитализм мүнөө: хүндэ хүшэр саг ба зүрилдөөн» (буряадаар). 20.00 — «Буряад уран зохёол».

СРЕДА, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.00 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Огоньки» — уран hайханай фильм (үнгэтэ). 10.20 — Забhарлалга. 10.30 — «Сердце Корвалана» — баримтата фильм. 11.20 — «Орлёнок» гэжэ телестудиин концертын зал соо (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Щорс»— кинофильм. 14.00 — «БАМ — бүгэдэ арадай барилга». 14.30 — «Строговы» (6-дахи сери). 15.40 — «Комбайнер» — баримтата фильм (үнгэтэ). 16.00 — «Сердце Корвалана» — баримтата фильм. 16.50 — «Ехэ симфоническа оркестрэй час». 18.00 — «Время». 18.30 — «Ой тайга соохи зүргэ дээрэ» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм (үнгэтэ).

Улаан-Удэ. 18.40 — «Хүгжэлтын түсэбүүд» гэhэн дамжуулгаhаа. «Комсомолой ажал хэрэгүүд». 19.00 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 19.10—«Щорс» — уран hайханай фильм. 21.00—Шэнэ hонин. 21.15— «Строговы» (6-дахи сери). 22.25—Забhарлалга. 22.35— «Ехэ симфоническа оркестрэй час». 24.00 — «Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.40 — «БАМ — бүгэдэ арадай барилга».

Улаан-Удэ. 19.10 — Телевизионно hонин. 19.30 — «Сэлэнгэ» — тележурнал (буряадаар).

ЧЕТВЕРГ, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 08.40 — «Кино болгон буулгагдаhан уран зохёолнууд». «В лазоревой степи» — уран hайханай фильм. 10.20 — Забhарлалга. 10.30 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 10.45 — «Мүнөөнэй эрдэм наука» (үнгэтэ). 11.15 — «Дохёо үгыт, горнистнар!» (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — Эрэшүүлэй дунда волейболоор СССР-эй чемпионат (үнгэтэ). 12.40 — «В добрый путь!» (үнгэтэ). 13.50— Камерна хүгжэмэй концерт (үнгэтэ). 14.10 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Эб найрамдалай программые бэелүүлхын түлөө КПСС-эй тэмсэл» (үнгэтэ). 14.40 — «Строговы» (7-дохи сери). 15.50 — Забhарлалга. 16.00 — «Юhэн миллион зоной гасалан hонин. Хоёрдохи дамжуулга — «В поисках выхода» (үнгэтэ). 16.30 — «Кинопанорама» (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30 — Эрэшүүлэй дунда волейболоор СССР-эй чемпионат (үнгэтэ).

Улаан-Удэ. 19.00 — «Буряад хасоохоной мүрысөөндэ илагшад».

«Орбита». 19.30 — «В добрый путь!» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Строговы» (7-дохи сери). 22.20 — Забhарлалга. 22.30 — «Кинопанорама» (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет».

Улаан-Удэ. 19.30 — Телевизионно hонин. 19.50 — «Социалис оронууд» (буряадаар хөөрэлдөөн). 20.10 — hурагшадта — «Шинии нүхэр — хүгжэм». 20.50 — «Театрай уулзалга».

ПЯТНИЦА, 20.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.00 — «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». 09.15 — «Ород хэлэн». 10.05 — «Город нашей судьбы» — баримтата фильм (үнгэтэ). 10.20 — «Переполох» — мультфильм. 10.45 — «Шатарай hургуули» (үнгэтэ). 11.15 — «Веселые старты» (үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Съездhээ съезд хүрэтэр. России Федерации» (үнгэтэ). 14.10 — СССР-эй АН-ай гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев асуудалнуудта харюусана. 14.40 — «Строговы» (8-дахи сери). 15.50— Забhарлалга. 16.00 — «Шатаран hургуули» (үнгэтэ). 16.30 — «Эзэн байгша, Хүн» — баримтата фильм. 16.50 — «hолонго» гэжэ телевизионно программануудай уласхоорондын фестивальда хабаадагшадай концерт (үнгэтэ). 18.00 — «Время».

Улаан-Удэ. 18.30 — «Хүгжэлтын түсэбүүд» гэhэн дамжуулгаhаа. 18.50 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 19.00—«Съездhээ съезд хүрэтэр. России Федерации» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 «Строговы» (8-дахи сери). 22.25 — Забhарлалга. 22.35 — «Иду с тралом» — баримтата фильм. 22.55 — «hолонго» гэжэ телевизионно программануудай уласхоорондын фестивальда хабаадагшадай концерт (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккейгоор СССР-эй чемпионат ЦСКА — «Химик» (үнгэтэ).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — СССР-эй АН-ай гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев асуудалнуудта харюусана.

«Улаан-Удэ. 19.00 «Талын галнууд» — тележурнал (буряадаар). 19.40 — «Улаан-Удэ» гэhэн хотын программа. 20.20 — «Эрдэм ба бодото ябадал». 20.40 — Телевизионно hонин.

СУББОТО, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.00—Хоккей ЦСКА—«Химик». 10.20 — Забhарлалга. 10.30 — «Эзэн байгша, Хүн» — баримтата фильм. 10.50 — «Моё дело» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ). 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — А. Барто. «Когда я не пишу стихи». 12.40 — КПСС-эй XXV съездын делегадуудтай уулзалга. 12.55 — Р. Щедрин. «Озорные частушки» — фильм-балет (үнгэтэ). 13.15 — «Хани халрилсаан» — тележурнал (үнгэтэ). 13.45 — «Углеоргоной почто» — хүгжэмтэ дамжуулга (үнгэтэ). 14.20 — «Элүүр энхэ байгыт». 14.50 — «Ан амитадай айлгар». 15.50 — Забhарлалга. 16.00 — Р. Щедрин. «Озорные частушки» — фильм-балет. 16.20—«Улаан талмай» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 18.30— РСФСР-эй гүрэнэй духовой оркестрэй концерт (үнгэтэ). 19.00 — Хоккейгоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (М) — «Крылья Советов» (үнгэтэ). 21.20 — «Ан амитадай айлгар» (үнгэтэ). 22.30 — «Г. Свиридовэй романсууд». Н. Огренич дуулана. 22.50 — «Моё дело» — кинофильм (1-дэхи сери). 24.00 — «Время». 00.30 — «Театрай уулзалга» (үнгэтэ). 02.05 — Конькигаар эхэнэрнүүдэй дунда дэлхэйн чемпионат. Норвегиhээ дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ).

ВОСКРЕСЕНИ, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММ[А]

«Орбита». 09.30 — [Хок]кей. «Динамо» (М) — ...

Редакторай орлогшо М. Н. НИ...

□ «БУРЯАД ҮНЭН» □ 1976 оной февралиин 15. □ 4-дэхи хуудаhан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-02350. Заказ №...